

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

PLH180033 **Józefów-Wola Dębowiecka** w województwie podkarpackim

Wykonawca:

Konsorcjum firm:

1. EKKOM Sp. z o.o., ul. Zawila 65 E, 30-390 Kraków,
2. Habitat Selection s.c. Kolecki Mateusz, Węgrzyn Michał, ul. Generała Władysława Sikorskiego 11/31, 34-400 Nowy Targ

na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Autorzy:

Dr Janusz Bohatkiewicz – Koordynator Projektu Planu

Dr Michał Węgrzyn – Ekspert botanik, fitosocjolog

Dr Małgorzata Jaźwa – ekspert botanik

Dr Agata Stadnicka-Futoma – ekspert botanik

Mgr Paulina Wietrzyk – ekspert botanik

Prof. dr hab. Dariusz Ropek – Ekspert entomolog, lepidopterolog

Mgr Magdalena Dudek – Ekspert GIS

Mgr inż. Jakub Pełka – Ekspert GIS

Spis treści:

1. Etap wstępny pracy nad Planem	4
1.1. Informacje ogólne	4
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem.....	5
1.3. Mapa obszaru Natura 2000	6
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu.....	7
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem.....	11
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.....	13
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności.....	15
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy	20
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	21
Moduł A	21
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	21
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru	30
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	33
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka.....	34
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	34
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane.....	40
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych	40
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	52
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	52
Moduł B	65
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	65
4. Analiza zagrożeń.....	75
5. Cele działań ochronnych.....	83
Moduł C	85
6. Ustalenie działań ochronnych	85
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony ...	103
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	109
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	110
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	111
11. Zestawienie uwag i wniosków	123
12. Literatura.....	124
13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych...	126
14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2010	127

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 w województwie podkarpackim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Józefów-Wola Dębowiecka
Kod obszaru	PLH180033
Opis granic obszaru	załącznik nr 1 (Plik SHP z granicami obszaru)
SDF	załącznik nr 2
Położenie	województwo podkarpackie, powiat jasielski, gmina Dębowiec, m. Wola Dębowiecka, Cieklin, gmina Osiek Jasielski, m. Zawadka Osiecka
Powierzchnia obszaru (w ha)	60.51
Status prawny	Data zaproponowania obszaru jako OZW: 2009-10; data zatwierdzenia obszaru jako OZW: 2011-03
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	07 - 04 –2015
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordinator Planu	Dr Janusz Bohatkiewicz, 601 408 480 e-mail: janusz.bohatkiewicz@ek-kom.pl
Planista Regionalny	Barbara Antosyk; tel. 177850044, wew. 666; e-mail: barbara.antosyk.rzeszow@rdos.gov.pl; Maciej Ciuła; tel. 177850044, wew. 664; e-mail: maciej.ciuła.rzeszow@rdos.gov.pl
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów

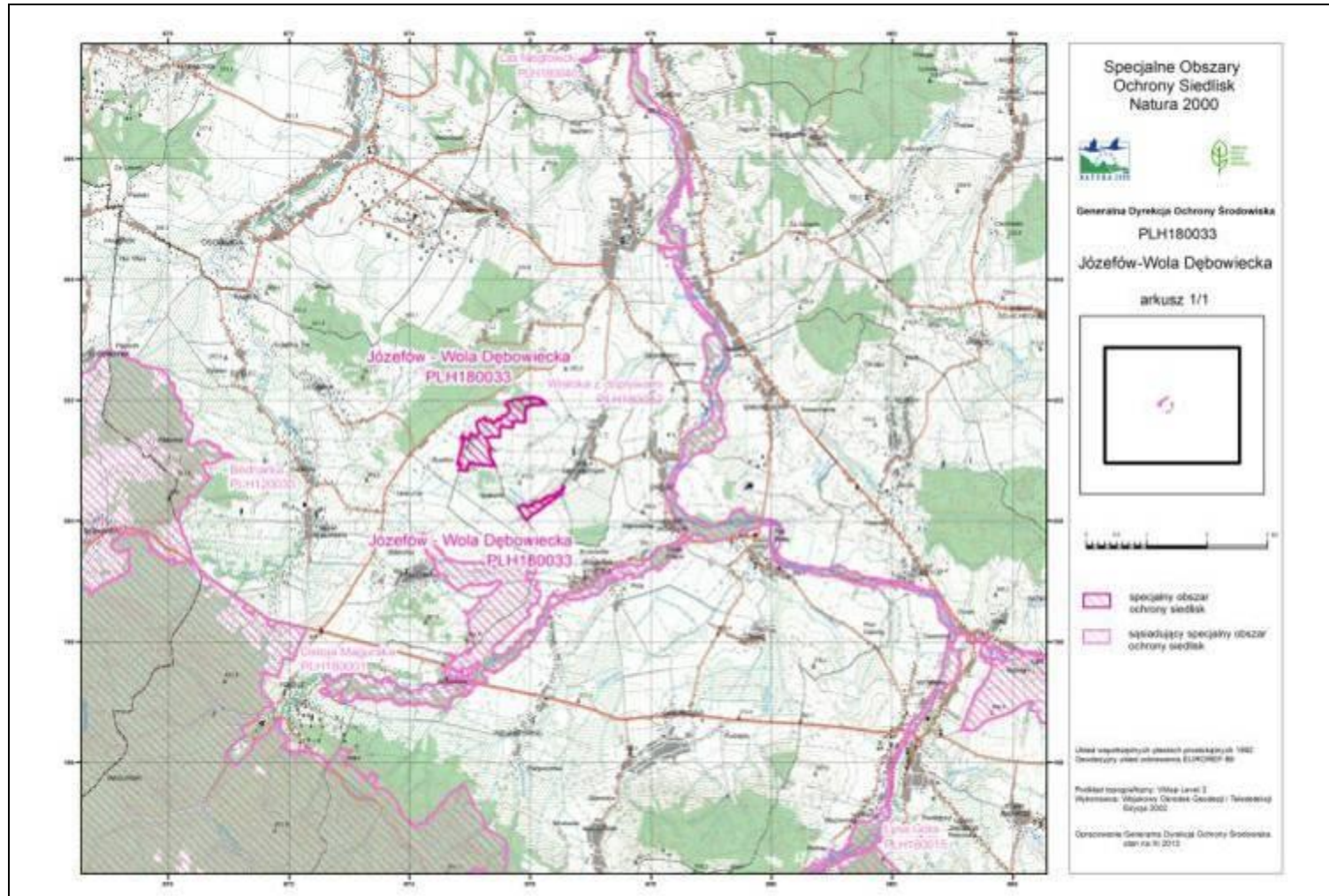
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody pokrywającej się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzenia Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
Obszar nie jest objęty innymi formami ochrony przyrody				

Obszar Józefów-Wola Dębowiecka PLH 180033 nie jest zlokalizowany na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto, przedmiotowy obszar nie znajduje się na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla których ustanowiono zadania ochronne lub plan urządzania lasu uwzględniający zakres, o którym mowa ww. artykule.

W związku z powyższym nie zachodzi przesłanka do zastosowania art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody to znaczy do odstąpienia od konieczności sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i projektem planu zadań ochronnych objęto cały obszar (60,51 ha).

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Opis obszaru: główną wartością obszaru są siedliska zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Zwykle są one związane z dolinami dużych rzek, a lokalizacje na terenach podgórskich należą do rzadkości. Na łąkach koło Józefowa znajdują się ważne regionalnie stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych. goździk pyszny *Dianthus superbus* i goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*. Są to gatunki regionalnie bardzo rzadkie posiadające w Karpatach nieliczne stanowiska, a w środkowej części Karpat zaledwie pojedyncze. Natomiast selerica żyłkowana *Cnidium dubium* i groszek błotny *Lathyrus palustris* jako gatunki wybitnie niżowe i związane z rzadkimi i zagrożonymi, nie tylko w górach, ale również na niżu siedliskami, posiadają w Karpatach nieliczne, bardzo odosobnione stanowiska. Szczególnie dotyczy to groszku błotnego, którego stanowisko na opisywanym terenie jest drugim w Karpatach, a jedynym pewnym. Mimo, iż jego stwierdzona populacja liczy tu zaledwie kilka osobników to istnieje prawdopodobieństwo, że występuje w większej liczbie osobników. Łąki trzęślicowe w Józefowie charakteryzują się znacznym bogactwem gatunkowym. Warte podkreślenia jest występowanie na łąkach józefowskich populacji modraszków: *nausitosa* i *telejusa* oraz czerwończyka nieparka.

Przedmioty ochrony obszaru:

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 jest 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 3 gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wymieniono je poniżej.

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*;

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek *Arrhenatherion* ciepłolubne warianty łąk świeżych);

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetu*;

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe;

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;

6179 Modraszek *nausitosa* *Maculinea nausithous*;

6177 Modraszek *telejus* *Maculinea telejus*.

Założenia:

1. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie całego obszaru Natura 2000 – nie stwierdzono by zachodziły przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody;

2. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę siedlisk i gatunków wskazanych jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o obszarze;
3. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu.

Projekt sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku obszaru jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r.; poz. 627 z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34; poz. 186 z późn. zm.).

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe.

Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody;
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu PZO będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano co najmniej 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień

dotyczących projektu PZO.

Informacja o postępie prac, prowadzonych spotkaniach i dokonywanych uzgodnieniach będzie zamieszczana na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Kontakt z członkami ZLW będzie utrzymywany także przez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Za pośrednictwem dostępnych kanałów teleinformatycznych będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas procesu planistycznego.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadl.	Pop. Lęg.	Popul. Migr.	Ocena Pop. / St. reprezentatywności	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Pow. względna	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S1	6230	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	<i>Nardion</i>	9,2				B	C	C	C	Dane zgodne z SDF; Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
S2	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	<i>Molinion</i>	30,2				A	A	C	A	Dane zgodne z SDF; Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
S3	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)	<i>Arrhenatherion</i>	10,6				B	B	C	C	Dane zgodne z SDF; Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
S4	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetu</i>	4,6				B	C	C	C	Dane zgodne z SDF; Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadl.	Pop. Lęg.	Popul. Migr.	Ocena Pop. / St. reprezentatywności	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Pow. względna	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
												podjęto w ramach prac nad PZO).
S5	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe	<i>Salicetum albae,</i> <i>Populetum albae,</i> <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>	41,01				B	B	C	B	Dane zgodne z SDF; Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
Z1	1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>		P			C	A	B	B	Dane zgodne z SDF; wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
Z2	6179	Modraszek nausitous	<i>Maculinea nausithous</i>		P			C	B	B	B	Dane zgodne z SDF; wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).
Z3	6177	Modraszek telejus	<i>Maculinea teleius</i>		P			C	B	B	B	Dane zgodne z SDF; wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych (co podjęto w ramach prac nad PZO).

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R rośliny, Z zwierzęta.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Podczas realizacji sporządzania Planu Zadań Ochronnych przewidziane jest przeprowadzenie spotkań dyskusyjnych z udziałem przedstawicieli Zespołu Lokalnej Współpracy (zwany dalej ZLW), w skład którego mogą wchodzić reprezentanci kluczowych instytucji, społeczności lokalnej oraz osoby zainteresowane powstającym dokumentem, a także przedstawiciele przedsiębiorców prowadzących działalność w obrębie siedlisk, dla których wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000. W Opisie Przedmiotu Zamówienia przewidziane zostały 3 spotkania z ZLW. Skład ZLW przedstawia podpunkt 1.8. Skład ten będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W celu usprawnienia kontaktu z różnymi grupami interesu (zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) 12 maja 2015 r. w Nowym Żmigrodzie, zostało zorganizowane spotkanie informacyjne, na którym powołany został ZLW złożony z 11 osób. W toku dalszych prac przewidziane były jeszcze 2 spotkania z ZLW (miejsce: ... – dd-mm-rrrr i dd-mm-rrrr).

W 3 spotkaniach przewidziany był udział zasadniczo Zespołu Lokalnej Współpracy, jednak konsultacje te miały charakter otwarty, a informacje o ich terminie zostały wcześniej upublicznione. Członkowie ZLW byli informowani poprzez rozsyłane. We wspomnianych spotkaniach można było zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu. Ponadto w myśl ww. ustawy każdy zainteresowany mógł składać uwagi i wnioski dotyczące tworzonego dokumentu do Przedstawicieli RDOŚ w Rzeszowie, Pana Macieja Ciuły (e-mail: maciej.ciuła.rzeszow@rdos.gov.pl, tel. 177850044, wew. 664 – sprawy finansowe) i Pani Barbary Antosyk (e-mail: barbara.antosyk.rzeszow@rdos.gov.pl, tel. 177850044, wew. 666 – sprawy merytoryczne), a także Koordynatora Projektu, Pani Marleny Leszczyńskiej-Sędłak (tel. 601140288, e-mail: marlena.leszczynska-sedlak@ek-kom.pl) oraz za pomocą przesłanych pisemnych wniosków, a także uczestnicząc w organizowanych spotkaniach dyskusyjnych na poszczególnych etapach tworzenia PZO. Informacje nt. PZO zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Proces komunikacji z ZLW odbywał się za pomocą:

1. Spotkań dyskusyjnych.

Zaplanowano 3 cykle spotkań.

Pierwszy etap - wstępny, uruchomienie prac nad projektem, utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy

Spotkanie: 12 maja 2015 r. w Nowym Żmigrodzie

Drugi etap - opracowanie projektu Planu

Spotkanie: 17 listopad 2015 w Nowym Żmigrodzie

Trzeci etap - opiniowanie i weryfikacja projektu Planu
Spotkanie: 12.2015 w
2. Drogą telefoniczną i e-mailową.

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Nadzór nad obszarami Natura 2000 zlokalizowanymi na terenie województwa podkarpackiego; realizacja polityki ochrony środowiska w skali województwa, prowadzenie spraw związanych z ochroną przyrody, nadzór i kontrola nad formami ochrony przyrody, propagowanie zasad ochrony przyrody oraz udostępnianie informacji o środowisku	al. Józefa Piłsudskiego 38 35-001 Rzeszów	tel.: +48 17 78 50 044, e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Prowadzenie polityki województwa w zakresie: modernizacji terenów wiejskich, zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska w tym przyrodniczego, gospodarki wodnej, transportu publicznego itp.	al. Łukasza Ciepłińskiego 4, 35-010 Rzeszów	tel.: +48 17 850-17-00, e-mail: urząd@podkarpackie.pl
3.	Starostwo Powiatowe w Jasle	Prowadzenie na terenie powiatu zadań o charakterze ponadgminnym w tym m.in. dotyczących transportu i dróg publicznych, geodezji, kartografii, zagospodarowania przestrzennego i nadzoru budowlanego, gospodarki wodnej, ochrony środowiska w tym przyrody, rolnictwa i leśnictwa.	ul. Rynek 18 38-200 Jasło	tel.: +48 13 446 31 89 e-mail: starosta@powiat.jaslo.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
4.	Urząd Gminy Dębowiec	prowadzenie na obszarze gminy spraw obejmujących m.in.: sprawy planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska w tym przyrody oraz gospodarki wodnej	Dębowiec 101, 38-220 Dębowiec	tel.: +48 13 441 30 28 debowiecug@pro.onet.pl
5.	Urząd Gminy Osiek Jasielski	prowadzenie na obszarze gminy spraw obejmujących m.in.: sprawy planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska w tym przyrody oraz gospodarki wodnej	Osiek Jasielski 37-627 Osiek Jasielski	tel.: +48 13 442 00 05 e-mail: gmina@osiekjasielski.pl
6.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Administrowanie sprawami ochrony środowiska naturalnego; zarządzanie gospodarką wodną na administrowanym terenie w tym: utrzymanie właściwego stanu wód, planowanie w gospodarowaniu wodami oraz inwestycje w gospodarce wodnej	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22 31-109 Kraków 30-960 Kraków 1, skrytka pocz. 331	tel. sekretariat: +48 12 62-84-130, +48 12 62-84-106, centrala: +48 12 62-84-100, e-mail: poczta@krakow.rzgw.gov.pl
7.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie	nadzór nad gospodarką leśną na administrowanym terenie, koordynowanie gospodarki łowieckiej, udostępnianie informacji m.in. prowadzonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody	ul. Bieszczadzka 2 38-400 Krosno	tel.: +48 13 43 73 900, e-mail: rdlp@krosno.lasy.gov.pl
8.	Nadleśnictwo Kołaczyce	Zrównoważone gospodarowanie zasobami lasów w tym hodowli, ochrony, ścinki i wyróbki drewna, melioracji gruntów leśnych i nieleśnych, budowy dróg i budowli związanych z gospodarstwem leśnym	38-213 Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie 317	tel.: +48 16 632 52 00, e-mail: kolaczyce@krosno.lasy.gov.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
9.	Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	współpraca z organami administracji państwowej, jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich	Ul. Tkaczowa 146 36-040 Boguchwała	tel. centrala: +48 17 8701 500 tel. sekretariat: +48 17 8701 507, e-mail: boguchwala@podrb.pl
10.	Podkarpacka Izba Rolnicza	Dbalność o interesy rolników, opiniowanie przepisów prawnych dotyczących rolników i rolnictwa. Współpraca z ministerstwem rolnictwa i samorządowcami	Trzebowniko 615 A, 36-001 Trzebowniko	tel.: +48 17 871 40 77, e-mail: pir@xo.pl
11.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Jasle	Wspieranie działań służących rozwojowi rolnictwa i obszarów wiejskich. Agencja zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Zlecenie zadań ARiMR oraz nadzór nad ich realizacją znajduje się w gestii Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	38-200 Jasło ul. Słowackiego 6	tel.: +48 13 448 42 81

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
12.	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Rzeszowie	Tworzenie oraz poprawa struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych, tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego, restrukturyzacja oraz prywatyzacja mienia, obrót nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolne, inicjowanie prac urządzeniowo-rolnych oraz popierania organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych, wykonywanie praw z udziałów i akcji w spółkach hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.	ul. Asnyka 7, 35-001 Rzeszów	tel.: +48 17 853 78 00, +48 17 852 62 33, +48 17 852 63 83, e-mail: rzeszow@anr.gov.pl
13.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Konserwacja, remonty oraz eksploatacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa; ewidencja urządzeń melioracyjnych; likwidacja zagrożeń i skutków powodzi; sprawy związane z przejęciem gruntów na cele budowlane; opracowanie koncepcji programowo-przestrzennych i dokumentacji projektowej dla przedsięwzięć w zakresie melioracji wodnych	ul. Hetmańska 9, 35-959 Rzeszów	tel.: +48 17 853 74 00, e-mail: rzeszow@pzmiuw.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
14.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Jasle	Konserwacja, remonty oraz eksploatacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa; ewidencja urządzeń melioracyjnych; likwidacja zagrożeń i skutków powodzi; sprawy związane z przejęciem gruntów na cele budowlane; opracowanie koncepcji programowo-przestrzennych i dokumentacji projektowej dla przedsięwzięć w zakresie melioracji wodnych????	ul. Stroma 2 38-200 Jasło	tel/fax: +48 13-446-33-11

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1.	Materiały publikowane	Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu, Red. D. Rogąła, A. Marcela, wyd. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Podstawowe informacje o obszarze dotyczące lokalizacji oraz przedmiotów ochrony	Ogólne dane dotyczące walorów przyrodniczych, celów ochrony, warunków utrzymania stanu ochrony	Publikacja książkowa dostępna np. w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
2.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Przewodniki metodyczne dla siedlisk przyrodniczych, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe), Pawe Pawlaczyk	Informacje na temat siedliska i jego charakterystyka (typowe gat. roślin, warunki ekologiczne, rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_91E0.pdf
3.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Przewodniki metodyczne dla siedlisk przyrodniczych, 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), Dorota Michalska-Hejduk, Dominik kopeć	Informacje na temat siedliska i jego charakterystyka (typowe gat. roślin, warunki ekologiczne, rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_6410.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
4.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Poradniki ochrony siedlisk i gatunków; 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>), Władysław Danielewicz, Paweł Pawlaczyk	Informacje na temat siedliska i jego charakterystyka (typowe gat. roślin, warunki ekologiczne, rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: file:///C:/Documents%20and%20Settings/marlenal/ Moje%20dokumenty/Downloads/9170_Grad_srodkowoeuropejski_i_subkontynentalny.pdf
5.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Poradniki ochrony siedlisk i gatunków; 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych); Joanna Korzeniak	Informacje na temat siedliska i jego charakterystyka (typowe gat. roślin, warunki ekologiczne, rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_6510.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
6.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Poradniki ochrony siedlisk i gatunków; 6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie);	Informacje na temat siedliska i jego charakterystyka (typowe gat. roślin, warunki ekologiczne, rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/wyniki_monitoringu_siedlisk_6230.pdf
7.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Przewodniki metodyczne – wyniki monitoringu w roku 2013; Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> (1060); Marcin Sielezniew, Tomasz Blaik, Adam Malkiewicz, Krzysztof Pałka, Aleksandra Pępkowska-Król, Łukasz Przybyłowicz, Marcin Sielezniew	Informacje na temat gatunku i jego charakterystyka (np. rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu populacji	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://siedliska.gios.gov.pl/pdf/siedliska/2013/wyniki_monitoringu_zwierzat_1060.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
8.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Przewodniki metodyczne – wyniki monitoringu w roku 2013; Modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous (1061), red. Marcin Sielezniew	Informacje na temat gatunku i jego charakterystyka (np. rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu populacji	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
9.	Materiały publikowane	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Przewodniki metodyczne – wyniki monitoringu w roku 2013; Modraszek telejus Phengaris (Maculinea) Telesiu (1059); red. Marcin Sielezniew	Informacje na temat gatunku i jego charakterystyka (np. rozmieszczenie w Polsce, metodyka badań)	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu populacji	Materiały dostępne na stronie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska: http://siedliska.gios.gov.pl/pdf/siedliska/2009-2011/wyniki_monitoringu_zwierzat_1059.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
10.	Materiały niepublikowane	Informacje o zasięgu występowania i lokalizacji przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000; Dokumentacja zebrana w wyniku prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego (2008), Wróbel D. Raport z ekspertyzy projektów obszarów sieci Natura 2000 w województwie podkarpackim, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Informacje nt. rozmieszczenia przedmiotów ochrony w obszarze	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk i populacji	Materiały dostępne w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie
11.	Materiały niepublikowane	Inwentaryzacja siedlisk i gatunków z załączników I i II Dyrektywy Rady nr 92/43/EWG w Lasach Państwowych (LP 2007) na gatunkach SP w zarządzie Nadleśnictw Kołaczyce	Informacje nt. rozmieszczenia przedmiotów ochrony w obszarze	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk i populacji	Materiały dostępne w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie
12.	Materiały niepublikowane	Dokumentacja zebrana w wyniku prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, 2008, Warecki A. Ekspertyza projektowanych obszarów Natura 2000 w województwie podkarpackim	Informacje nt. przedmiotów ochrony w obszarze	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk i populacji	plik SHP dostępny w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
13.	Materiały niepublikowane	Dokumentacja zebrana w wyniku prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, 2008, informacje o zasięgu występowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w obszarze Natura 2000	Informacje nt. przedmiotów ochrony w obszarze	Materiał pomocniczy przy realizacji prac terenowych i ocenie stanu siedlisk i populacji	plik SHP dostępny w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie
14.	Plany/programy/strategie/projekty	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, 2002	Informacje nt. zagospodarowania przestrzennego województwa	Niska wartość informacji ze względu na czas sporządzenia opracowania – 2002 r. oraz niewielki udział informacji nt. obszaru, na którym utworzono PLH180033	Rysunek planu dostępny na stronie internetowej: http://www.pbpp.pl/pliki/PZPWP/Kierunki_Polit_Przestrz_SYNTEZA.pdf ; Tekst planu: http://www.pbpp.pl/pliki/PZPWP/Plan%20Wojewodztwa.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
15.	Plany/programy/strategie/projekty	Program Ochrony Środowiska województwa podkarpackiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 r., Sporządzający: Zarząd Województwa Podkarpackiego, Wykonawca: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Dyrektor: Renata Drążek i zespół autorski, Współpraca: Urząd Marszałkowski województwa podkarpackiego, Departament Ochrony Środowiska, Rzeszów 2013	Informacje nt. środowiska przyrodniczego analizowanego terenu oraz zaplanowanych celów środowiskowych	Informacje przydatne przy sporządzeniu ogólnego opisu obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://www.bip.podkarpackie.pl/index.php/programy-województwa/527-pos-1
16.	Plany/programy/strategie/projekty	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego na lata 2004 – 2015, Opracowanie: zespół konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji, Jasło 2004	Informacje nt. środowiska przyrodniczego analizowanego terenu	Niska wartość informacji ze względu na brak danych nt. obszaru PLH180033; dane przydatne do opisu ogólnego obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://www.powiat.jaslo.pl/images/os/pos.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
17.	Plany/programy/strategie/projekty	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski wschodniej do roku 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2008	Informacje nt. planowanych inwestycji i rozwoju wschodniej części Polski	Informacje pomocne przy weryfikacji zagrożeń inwestycyjnych oraz ogólnym opisie obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: https://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/Polityka_regionalna/Strategia_rozwoju_polski_wschodniej_do_2020/Strony/podstawowe_informacje.aspx
18.	Plany/programy/strategie/projekty	Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów, sierpień 2010	Informacje nt. planowanych inwestycji i rozwoju województwa podkarpackiego	Informacje pomocne przy weryfikacji zagrożeń inwestycyjnych oraz ogólnym opisie obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://www.mielec.pl/data/documents/str_strategia_woj_podkarpackie.pdf
19.	Plany/programy/strategie/projekty	Strategia rozwoju województwa – podkarpackie 2020, Samorząd Województwa Podkarpackiego, Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Rozwoju Regionalnego, Rzeszów, sierpień 2013	Informacje nt. planowanych inwestycji i rozwoju województwa podkarpackiego	Informacje pomocne przy weryfikacji zagrożeń inwestycyjnych oraz ogólnym opisie obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2634/STRATEGIA-ROZWOJU-WOJEWODZTWA-PODKARPACIE-2020.pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
20.	Plany/programy/strategie/projekty	Strategia rozwoju powiatu jasielskiego na lata 2007-2015, Samorząd Województwa Podkarpackiego, Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Rozwoju Regionalnego, Rzeszów, sierpień 2013	Informacje nt. planowanych inwestycji i rozwoju województwa podkarpackiego; podstawowe opisy środowiska przyrodniczego	Informacje pomocne przy weryfikacji zagrożeń inwestycyjnych oraz ogólnym opisie obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://www.powiat.jaslo.pl/bip/attach/2/137/1827/Strategia%20Powiatu%20Jasielskiego%2007-15.pdf
21.	Plany/programy/strategie/projekty	Prognoza oddziaływania na środowisko przeprowadzana w ramach Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla projektu „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu jasielskiego”, 2014 rok	Informacje nt. planowanych inwestycji i rozwoju powiatu; podstawowe opisy środowiska przyrodniczego	Informacje pomocne przy weryfikacji zagrożeń inwestycyjnych oraz ogólnym opisie obszaru	Plik dostępny na stronie internetowej: http://www.powiat.jaslo.pl/bip/attach/4/1737/4676/Prognoza_drogi_jasielski%20koniec.pdf

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 o powierzchni 60,5 ha, położony jest w województwie podkarpackim, powiecie jasielskim, gminach Dębowiec i Osiek Jasielski, na terenie makroregionu Pogórza Środkowobeskidzkiego, mezoregionu Pogórza Jasielskiego (zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną wg Kondrackiego). Obszar chroniony Józefów-Wola Dębowiecka obejmuje dwie enklawy o odmiennym charakterze i sposobie użytkowania. Enklawa północno-zachodnia obejmuje płaty łąk zmienno-wilgotnych, las łęgowy oraz wąski pas grądu. Enklawa południowo-wschodnia obejmuje teren, na którym znajduje się parów niewielkiego potoku, porośnięty łągiem jesionowym, a w otoczeniu znajdują się płaty muraw bliźniczkowych.

Obszar nie jest objęty innymi formami ochrony przyrody. Najbliżej zlokalizowanym obszarem chronionym jest siedliskowy obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052.

Klimat

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego - powiat jasielski, a co za tym idzie – obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka zalicza się do terenów czystych ekologicznie. Klimat posiada charakter przejściowy między nizinny a górskim. Średnia roczna temperatura dnia wynosi tu około $+7^{\circ}\text{C}$, średnia temperatura dnia w ciągu lata kształtuje się na poziomie około $+18^{\circ}\text{C}$, w ciągu zimy obniża się od -3°C do -5°C . Mróz występuje tu w ciągu 50 - 70 dni, przymrozki 100 - 130 dni. Średnia opadów wynosi około 700 - 800 mm. Pokrywa śnieżna zalega 60 - 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego trwa 210 - 220 dni. W ciągu roku przeważają wiatry południowo zachodnie. Stosunkowo duży udział dni pochmurnych wpływa na niekorzystne warunki nasłonecznienia. Średnie nasłonecznienie w ciągu dnia trwa 3,5 - 4,5 godziny. W okresie zimowym czas trwania nasłonecznienia wynosi przeciętnie 1 godzinę dziennie.

Fizjografia

Według fizjograficznego podziału Kondrackiego (2000), obszar należy do:

- megaregionu: region karpacki;
- prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym;
- podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie;
- makroregion: Podgórze Środkowobeskidzkie;
- mezoregion: Pogórze Jasielskie.

Regionalizacja geobotaniczna

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008) obszar mieści się w Dziale Wschodniokarpackim, Krainie Karpat Wschodnich, Okręgu Dołów Jasielsko-Sanockich, na pograniczu Podokręgów: Gorlickiego (I.1.2.a) i Jasielsko-Krośnieńskiego (I.1.2.b).

Krajobraz

Pod względem estetycznym otoczenie obszaru cechuje znaczna różnorodność krajobrazu. W sąsiedztwie obszaru Józefów-Wola Dębowiecka występują zarówno tereny leśne, rolne, zabudowane, a pod względem ukształtowania – elementy dolinne i górzyste. Położenie i walory geograficzne są korzystne dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Miejscowości w okolicy Józefowa-Woli Dębowieckiej (pod względem krajobrazowym oraz przyrodniczym) mogą stać się ośrodkami sobotnio-niedzielnego i wakacyjnego wypoczynku - warunki rozwoju agroturystyki.

Hydrologia, geologia i gleby

Obszar Józefów-Wola Dębowiecka jest zlokalizowany w sąsiedztwie jednego głównego zbiornika wód podziemnych - GZWP - 433 – dolina rzeki Wisłoki. Miąższość utworów wodonośnych jest niewielka, najczęściej 3 – 6 m i tylko sporadycznie dochodzi do 10 – 12 m. Na terenie powiatu jasielskiego nie prowadzi się monitoringu wód podziemnych. Brak jest zatem możliwości jednoznacznego określenia ich jakości. Zbiorniki wód podziemnych są słabo izolowane i mogą ulegać antropopresji. W granicach wydzielonego zbiornika zinwentaryzowano szereg punktowych źródeł zanieczyszczeń: obiekty dystrybucji produktów naftowych, oczyszczalnie ścieków, komunalne składowiska odpadów, zwirownie i eksploatacja piasku. Przemysł jest skupiony w dwóch ośrodkach Gorlice i Jasło. Liniowym potencjalnym ogniskiem zanieczyszczeń jest Wisłoka ze swoimi dopływami Ropą i Jasiołką. Rzeki te w granicach wydzielonego GZWP mają wody pozaklasowe głównie ze względu na swój stan sanitarny.

Jednolita część wód podziemnych występująca na analizowanym obszarze określona została numerem 157 (Europejski kod PLGW2200157) – Region Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich. W JCWPd nr 157 w piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Lokalnie może występować w łączności hydraulicznej z poziomem kredowym w utworach fliszowych. Piętro kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. Analizując dane zamieszczone na geologicznej mapie Polski (źródło: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg/#/main>) analizowany obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka budują utwory fliszowe. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych może występować kilka poziomów wodonośnych. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” stan ilościowy oraz stan chemiczny wód w JCWPd 157 został oceniony jako dobry. W powyższej JCWPd nie osiągnięcie celów środowiskowych nie jest zagrożone.

Głównymi ciekami odwadniającymi powiat jasielski jest Wisłoka wraz z dopływami tj. Ropą i Jasiołką. Wisłoka jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o całkowitej długości 163,3 km. Górny i część środkowego biegu rzeki o długości 73,8 km leży w granicach administracyjnych powiatu jasielskiego. Obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka, obejmujący dwie enklawy zlokalizowany jest nad ciekami będącymi lewymi dopływami Wisłoki.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	Udział powierzchni w obszarze [%]
Grunty orne	<i>Skarb Państwa</i>	38,89	64,3
	<i>Własność komunalna</i>		
	<i>Własność prywatna</i>		
Lasy	<i>Skarb Państwa</i>	21,4	35,3
	<i>Własność komunalna</i>		
	<i>Własność prywatna</i>		
Grunty zabudowane	<i>Skarb Państwa</i>	0,22	0,4
	<i>Własność komunalna</i>		
	<i>Własność prywatna</i>		

UWAGA: Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006.

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Cały obszar w słabym stopniu zagospodarowany jest przez człowieka. Na terenie tym nie prowadzona jest działalność przemysłowa, lub usługowa. Dominuje natomiast gospodarka rolna, skupiająca się głównie wokół produkcji zbóż, roślin okopowych oraz hodowli bydła.

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/w drażnienie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1.	Program Ochrony Środowiska województwa podkarpackiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 r., Sporządzający: Zarząd Województwa Podkarpackiego, Wykonawca: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Dyrektor: Renata Drażek i zespół autorski, Współpraca: Urząd Marszałkowski województwa podkarpackiego, Departament Ochrony Środowiska, Rzeszów 2013	Zarząd Województwa Podkarpackiego	„Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów – cele krótkookresowe - Opracowanie planów ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów Natura 2000 Bieszczady i Ostoja Magurska, planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a także metod ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które są	Zakres Planu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak „nie przewiduje się znaczących oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000”.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/w drażnienie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			zagrożone”.		
2.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego na lata 2004 – 2015, Opracowanie: zespół konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji, Jasło 2004	Starostwo Powiatowe w Jaśle	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Programu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak
3.	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski wschodniej do roku 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2008	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Programu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak
4.	Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów, sierpień 2010	Zarząd Województwa Podkarpackiego	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Programu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak
5.	Strategia rozwoju województwa – podkarpackie 2020, Samorząd Województwa Podkarpackiego, Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Programu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/w drażnienie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
	Departament Rozwoju Regionalnego, Rzeszów, sierpień 2013				
6.	Strategia rozwoju powiatu jasielskiego na lata 2007-2015, Samorząd Województwa Podkarpackiego, Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Rozwoju Regionalnego, Rzeszów, sierpień 2013	Starostwo Powiatowe w Jaśle	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Programu obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak
7.	Prognoza oddziaływania na środowisko przeprowadzana w ramach Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla projektu „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu jasielskiego”, 2014 rok	Starostwo Powiatowe w Jaśle	Brak ustaleń wpływających na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000	Zakres Strategii obejmuje lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony	Brak „Na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000”

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia (ha)	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze							
1	6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	C	1,80	4	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	W ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację siedliska przyrodniczego w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i fotograficzną. W obrębie siedliska założono dwa stanowiska monitoringowe zgodnie z metodyką GIOŚ przyjętą dla bogatych florystycznie górskich i niżowych muraw bliźniczkowych. W każdym transekcie wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Dodatkowo wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne pokazujące zmienność siedliska i stopień zachowania. Powierzchnia zdjęć wynosiła 25m ² . Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych roślin. Prace były prowadzone w dniach 23.05.2015, 5.06.2015, 6.06.2015, 7.06.2015, 5.07.2015
2	6410 Zmienowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	B	13,27	5	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	W ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację siedliska przyrodniczego w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i fotograficzną. W obrębie siedliska założono dwa stanowiska monitoringowe zgodnie z metodyką GIOŚ przyjętą dla zmienno-wilgotnych łąk trzęślicowych. W obrębie obu transektów wykonano po 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Dodatkowo wykonano 5 zdjęć fitosocjologicznych pokazujących zmienność siedliska i stopień zachowania. Powierzchnia zdjęć wynosiła 25m ² . Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych roślin. Prace były prowadzone w dniach 23.05.2015, 5.06.2015, 6.06.2015, 7.06.2015, 5.07.2015.
3	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)	B	3,52	5	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	W ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację siedliska przyrodniczego w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i fotograficzną. W obrębie siedliska założono jedno stanowisko monitoringowe zgodnie z metodyką GIOŚ przyjętą dla niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie. W obrębie transektu wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Dodatkowo wykonano sześć zdjęć fitosocjologicznych pokazujących zmienność siedliska i stopień zachowania.

							Powierzchnia zdjęć wynosiła 25m ² . Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych roślin. Prace były prowadzone w dniach 23.05.2015, 5.06.2015, 6.06.2015, 7.06.2015, 5.07.2015.
4	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> ;	C	2,78	1	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	W ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację siedliska przyrodniczego w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i fotograficzną. W obrębie siedliska założono jedno stanowisko monitoringowe zgodnie z metodyką GIOŚ przyjętą dla grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego. W obrębie transektu wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Dodatkowo w płacie wykonano jedno zdjęcie fitosocjologiczne pokazujące zmienność siedliska i stopień zachowania. Powierzchnia zdjęć wynosiła 400 m ² . Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych roślin. Prace były prowadzone w dniach 23.05.2015, 5.06.2015, 6.06.2015, 7.06.2015, 5.07.2015
5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe;	C	25,46	2	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	W ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację siedliska przyrodniczego w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i fotograficzną. W obrębie siedliska założono jedno stanowisko monitoringowe zgodnie z metodyką GIOŚ przyjętą dla siedliska: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. W obrębie transektu wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Dodatkowo wykonano 8 zdjęć fitosocjologicznych pokazujących zmienność siedliska i stopień zachowania. Powierzchnia zdjęć wynosiła 400 m ² . Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych roślin. Prace były prowadzone w dniach 23.05.2015, 5.06.2015, 6.06.2015, 7.06.2015, 5.07.2015
Gatunki zwierząt							

	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	B		1	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	Prace terenowe obejmowały ocenę stanu aktualnego zachowania gatunku, jego siedlisk i stanu ochrony na stanowiskach oraz weryfikację rozmieszczenia gatunku i jego siedlisk w odniesieniu do zmienno- wilgotnych łąk trzęślicowych. Dokonano również przeglądu obszaru pod kątem występowania roślin żywicielskich gąsienic oraz innych gatunków chronionych motyli. Badania terenowe wykonywano w dniach: 12.07.2015; 20.07.2015; 25.07.2015; 4.08.2015; 12.08.2015; 19.08.2015
	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	B		1	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	Prace terenowe obejmowały ocenę stanu aktualnego zachowania gatunku, jego siedlisk i stanu ochrony na stanowiskach oraz weryfikację rozmieszczenia gatunku i jego siedlisk w odniesieniu do zmienno- wilgotnych łąk trzęślicowych. Dokonano również przeglądu obszaru pod kątem występowania roślin żywicielskich gąsienic oraz innych gatunków chronionych motyli. Badania terenowe wykonywano w dniach: 12.07.2015; 20.07.2015; 25.07.2015; 4.08.2015; 12.08.2015; 19.08.2015
	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Haworth 1802	B		1	Zgodnie z załączoną mapą (zał. 3)	Dobre	Prace terenowe obejmowały ocenę stanu aktualnego zachowania gatunku, jego siedlisk i stanu ochrony na stanowiskach oraz weryfikację rozmieszczenia gatunku i jego siedlisk w odniesieniu do zmienno- wilgotnych łąk trzęślicowych. Dokonano również przeglądu obszaru pod kątem występowania roślin żywicielskich gąsienic oraz innych gatunków chronionych motyli. Badania terenowe wykonywano w dniach: 12.07.2015; 20.07.2015; 25.07.2015; 4.08.2015; 12.08.2015; 19.08.2015

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

Siedlisko 6230 to zwarte murawy o charakterze półnaturalnym, powstałe na skutek długotrwałego ekstensywnego wypasu, z udziałem bliźniczki psiej trawki *Nardus stricta*. Są to zbiorowiska należące do klasy *Nardo-Callunetea*, zbiorowisk wrzosowisk i ubogich muraw bliźniczkowych przy czym dla niżowych muraw bliźniczkowych znaczenie priorytetowe mają jedynie płaty bogate florystycznie.

W obrębie obszaru Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 występuje kilka płatów muraw bliźniczkowych, które są stosunkowo dobrze wykształcone z reprezentatywnymi gatunkami, takimi jak: wrzos pospolity *Calluna vulgaris*, izgrzyca przyziemna *Danthonia decumbens*, jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, bliźniczka psia trawka *Nardus stricta*, krzyżownica zwyczajna *Polygala vulgaris*, pięciornik kurze ziele *Potentilla erecta*, fiołek psi *Viola canina*. Największy z płatów, bardziej wilgotny znajduje się w południowo-wschodniej części obszaru i charakteryzuje się dużym udziałem traw: bliźniczki psiej trawki, mietlicy pospolitej *Agrostis capillaris*, tomki wonnej *Anthoxanthum odoratum* oraz izgrzycy z udziałem gatunków z klasy *Vaccinio-Picetea* i *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*.

W obrębie muraw odnotowano gatunki objęte ścisłą ochroną gatunkową: goździk pyszny *Dianthus superbus* (w Czerwonej Księdze Karpat jako gatunek narażony na wyginięcie V) oraz goździk kosmaty *D. armeria*.

- Stan siedliska w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: **U2**
- Ranga w obszarze – reprezentatywność: według standardowego formularza danych: **B** oraz zweryfikowanych danych: **B**
- Stan zachowania w obszarze: **U1**
- **Zagrożenia istniejące:** zarzucenie wypasu, brak wypasu, obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, zmiana składu gatunkowego (sukcesja)
- **Zagrożenia potencjalne:** wypas intensywny, nawożenie.

Fot. 1 Kępy bliźniczki psiej trawki *Nardus stricta*.

Fot. 2 Goździk pyszny *Dianthus superbus*.

6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*;

Siedlisko 6410 ma charakter półnaturalny, ponieważ rozwinęło się wtórnie na skutek działalności człowieka (w miejscach wyciętych lasów). Jego utrzymanie zatem uzależnione jest od specyficznego typu gospodarki (późne koszenie - pod koniec sierpnia lub na początku września, raz do roku lub rzadziej). Związane jest z glebami mineralnymi i organogenicznymi, a najważniejszą cechą jest zmienny poziom wody gruntowej. Siedlisko reprezentowane jest przez trzy zespoły należące do klasy *Molinio-Arrhenatheretea*: *Selino-Molinietum* - łąka olszewnikowo-trzęślicowa, *Galio veri-Molinietum* - łąka przytuliowo-trzęślicowa i *Junco-Molinietum* - łąka sitowo-trzęślicowa.

Wartość przyrodnicza obszaru Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 wynika przede wszystkim z występowania siedlisk zmienne-wilgotnych łąk trzęślicowych *Molinion*. Na terenach podgórskich łąki tego typu są rzadkie, a więc szczególnie cenne dla lokalnej bioróżnorodności. Co więcej w analizowanych płatach znajdują się łąki dobrze zachowane z licznymi gatunkami charakterystycznymi zespołów związanych z tym typem siedlisk, w tym gatunków z *Cnidion dubii*. Z gatunków charakterystycznych dla związku *Molinion* rosną tu: bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, turzyca filcowata *Carex tomentosa*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, przytulia północna *Galium boreale*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*.

Najbardziej wartościowe są fragmenty w południowej i południowo-zachodniej części obszaru, dominuje na nich tradycyjna gospodarka, z przemiennym koszeniem w różnych częściach co dwa lata i wywozieniem pokosu. Na podstawie danych literaturowych i aktualnych obserwacji stwierdzono występowanie tam cennych przyrodniczo gatunków, w tym chronionych lub znajdujących się na krajowej Czerwonej Liście lub odnotowanych w Czerwonej Księdze Karpat są to, m.in. selernica żyłkowana *Cnidium dubium*, zimowit jesienny *Colchicum autumnale*, formy mieszańcowe kukulki – rodzaj *Dactylorhiza* sp., goździk pyszny *Dianthus superbus*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, groszek błotny *Lathyrus palustris* (jedyne pewne stanowisko w Karpatach) i podkolan biały *Platanthera bifolia*.

- Stan siedliska w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: **U1**
- Ranga w obszarze – reprezentatywność: według standardowego formularza danych: **A** oraz zweryfikowanych danych: **B**
- Stan zachowania w obszarze: **U1**
- **Zagrożenia istniejące:** obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, zaniechanie - brak koszenia
- **Zagrożenia potencjalne:** płodozmian; intensywne koszenie lub intensyfikacja; nawożenie; zaniechanie, brak koszenia

Fot. 3 Płat łąki trzęslicowej z widocznymi kępami kosańca syberyjskiego *Iris sibirica*.

Fot. 4 Mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*.

Fot. 5 Kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*.

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek *Arrhenatherion* ciepłolubne warianty łąk świeżych);

Ekstensywnie użytkowane nizowe łąki świeże obejmują zespół łąki rajgrasowej *Arrhenatherum elatioris* i zbiorowisko wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej *Poa pratensis-Fescuta rubra*. Są to bogate w gatunki, mezofilne zbiorowiska półnaturalne wykształcające się na potencjalnych siedliskach grądów i suchych postaciach łągów na skutek działalności człowieka. Zespół łąki rajgrasowej może występować w wielu podzespółach w zależności od warunków siedliskowych, co przejawia się w składzie gatunkowym np. na siedliskach mokrych pojawia się *A.e. caricetosum gracilis* (z turzycą zaostrzoną *Carex gracilis*).

W obrębie obszaru Natura 2000 Józefów – Wola Dębowiecka występują niewielkie płaty łąk świeżych. W zasadzie tylko dwa z nich charakteryzują się w miarę dobrym stanem zachowanie, natomiast u pozostałych stan zachowania jest niezadowolający. Stałym komponentem jest rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, któremu towarzyszą inne gatunki z charakterystyczne dla związku *Arrhenatherion*: dzwonek rozpięchły *Campanula patula*, pępawa dwuletnia *Crepis biennis*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, świerzbica polna *Knautia arvensis*. Dość liczne są gatunki charakterystyczne dla wyższych jednostek syntaksonomicznych (rzędu *Arrhenatheretalia elatioris* i klasy *Molinio-Arrhenetheretea*): krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, stokłosa miękka *Bromus hordeaceus*, chaber łąkowy *Centaurea jacea*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, marchew zwyczajna *Daucus carota*, kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, groszek łąkowy *Lathyrus pratensis*, złocień właściwy *Leucanthemum vulgare* tymotka łąkowa *Phleum pratense*, biedrzynek wielki *Pimpinella major*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, jaskier ostry *Ranunculus acris*, szczaw zwyczajny *Rumex acetosa*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, konietlica łąkowa *Trisetum flavescens* i wyka ptasia *Vicia cracca*. Jednakże, oprócz płatów lepiej zachowanych, zwykle stanowią znikomy procent pokrycia. Fragmentaryczna degradacja siedliska głównie wynika z braku koszenia, w związku z czym dominację przejmują śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa* i trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, ale też wkraczają krzewy i podrostry drzew m.in. brzoza brodawkowata *Betula pendula* wierzba iwa *Salix caprea*, topola osika *Populus tremula*, śliwa tarnina *Prunus spinosa*, róża dzika *Rosa canina*.

- Stan siedliska w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: **U1**
- Ranga w obszarze – reprezentatywność: według standardowego formularza danych **B** oraz zweryfikowanych danych: **A**
- Stan zachowania w obszarze: **FV**
- **Zagrożenia istniejące:** zaniechanie, brak koszenia; obce gatunki inwazyjne; problematyczne gatunki rodzime; zmiana składu gatunkowego (sukcesja); nagromadzenie materii organicznej
- **Zagrożenia potencjalne:** intensywne koszenie lub intensyfikacja, nawożenie; płodozmian

Fot. 6 Stosunkowo dobrze wykształcony płat łąki świeżej.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*

Siedlisko reprezentowane przez wielogatunkowe lasy liściaste, których głównym komponentem są grab *Carpinus betulus* i dąb *Quercus* sp. Zajmują bardzo szerokie spektrum glebowe i w związku z tym wykazują silne zróżnicowanie ekologiczne. Grądy są zbiorowiskami o złożonej, wielopoziomowej strukturze (zwykle 3-4 warstw), różnie wykształconej warstwie krzewów i bardzo bogatym składzie gatunkowym runa. Pod względem fitosocjologicznym należą do klasy *Querco-Fagetea*.

W obrębie obszaru Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 siedlisko reprezentowane jest przez wąski pas grądu, zlokalizowany w północno-wschodniej części obszaru, w pobliżu Józefowa, na stoku strumienia, otoczony przez lasy łęgowe. Warstwa drzewostanu jest wielogatunkowa, średnio zróżnicowana pod względem wiekowym. Tworzą ją w głównej mierze klon jawor *Acer pseudoplatanus*, czereśnia ptasia *Cerasus avium*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*, rzadziej występuje brzoza brodawkowata *Betula pendula* i sosna pospolita *Pinus sylvestris*.

Warstwa krzewów jest dobrze wykształcona. Oprócz podrostu gatunków tworzących drzewostan występują: leszczyna pospolita *Corylus avellana*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europea* czy dziki bez czarny *Sambucus nigra*. Runo jest dobrze wykształcone, bogate gatunkowo, co jest szczególnie widoczne w miejscach o mniejszej ekspozycji, np. na wypłaszczeniach w pobliżu potoku. Na najbardziej stromych miejscach stoku z przyczyn naturalnych pokrycie runa bywa niekiedy znikome, jedna wciąż pojawiają się gatunki charakterystyczne i właściwe dla siedliska. Z gatunków typowych odnotowano: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, kopytnik zwyczajny *Asarum europaeum*, przytulinka wiosenna *Cruciata glabra*, nercznica samcza *Dryopteris filix-mas*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, bluszcz zwyczajny *Hedera helix*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, miódunka ćma *Pulmonaria obscura*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*. Miejscami występuje przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*. W płatach zacienionych w runie wzrasta udział ilościowy gatunków ogólnoleśnych, jak: szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolia* i kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*. W zbiorowiska grądowe wkraczają również obce gatunki inwazyjne takie jak niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* i nawłóć późna *Solidago gigantea*.

- Stan siedliska w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: **U1**
- Ranga w obszarze – reprezentatywność: według standardowego formularza danych: **B** oraz zweryfikowanych danych: **B**
- Stan zachowania w obszarze: **U2**
- **Zagrożenia istniejące:** usuwanie martwych i zamierających drzew
- **Zagrożenia potencjalne:** wycinka lasu; odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime), obce gatunki inwazyjne

Fot. 7 Runo grądu z widoczną sałatnicą leśną *Aposeris foetida*.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) związane są głównie z dolinami rzecznyymi w związku z czym wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych. Z fitosocjologicznego punktu widzenia są to zespoły należące do dwóch klas: *Salicetea purpureae* (*Salicetum albae* - łąg wierzbowy; *Populetum albae* - łąg topolowy) oraz *Quercio-Fagetea* (*Fraxino-Alnetum* - niżowy łąg jesionowo-olszowy; *Stellario nemorum-Alnetum glutinosae*- łąg gwiazdnicowy; *Carici remotae-Fraxinetum* - podgórski łąg jesionowy; *Alnetum incanae* - nadrzeczna olszyna górską; *Caltho-Alnetum* - bagienna olszyna górską). Bardzo trudno określić dla tych jednostek gatunki charakterystyczne, niemniej jednak są to lasy bardzo bogate florystycznie.

W obrębie obszaru Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 łągi zlokalizowane są w dwóch enklawach. Pierwsza z nich znajduje się w północno-wschodniej części obszaru, w pobliżu Józefowa i obejmuje płat lasu łągowego, ograniczony dwoma wyraźnymi parowami strumieni (skraj NE), graniczący z pasem grądu od południa. Drugą enklawę stanowi parów niewielkiego potoku (na SW od Woli Dębowieckiej).

W drzewostanie łągów dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa* oraz, w niższej warstwie, czeremcha zwyczajna *Padus avium* z domieszką klonu jaworu *Acer pseudoplatanus*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, czereśni ptasiej *Cerasus avium*, jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior* z towarzyszeniem *Acer pseudoplatanus*. Warstwa krzewów jest bardzo dobrze wykształcona, właściwa dla lasów łągowych z największym udziałem czeremchy zwyczajnej *Padus serotina*. Runo jest również właściwe dla łągów. Przechodzą gatunki z następujących klas: *Salicetea purpureae*, *Bidentetea*, *Phragmitetea*, *Molinio-Arrhenatheretea* oraz *Artemisietea*. Dominują: podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, przytułia czepna *Galium aparine*, bluszczyk kurdybanek *Glechoma hederacea*, wiechlina błotna *Poa palustris*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*.

Łęgi w obszarze „Wola Dębowiecka - Józefów” nie mają istotnego znaczenia dla sieci Natura 2000, jednak stanowią ważny element lokalnie wzbogacający różnorodność gatunkową i siedliskową. Wykształcone są w stopniu przeciętnym, są przekształcone przez działalność człowieka, rozczłonkowane i izolowane, przy czym w lepszym stanie są płaty pokrywające dno parowu w północnej części obszaru.

- Stan siedliska w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: **U2**
- Ranga w obszarze – reprezentatywność: według standardowego formularza danych: **B**, wg. zweryfikowanych danych: **B**
- Stan zachowania w obszarze: **U2**
- **Zagrożenia istniejące:** wycinka lasu; usuwanie martwych i zamierających drzew; ścieżki szlaki piesze, szlaki rowerowe; inne formy zanieczyszczenia; obce gatunki inwazyjne
- **Zagrożenia potencjalne:** ścieżki szlaki piesze, szlaki rowerowe; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Brak

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Dokonano oceny stanu ochrony poszczególnych gatunków zwierząt obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” tj. modraszka telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779), modraszka nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (Bergstrasser, 1779) oraz czerwńczyka nieparka *Lycaena dispar* (Haworth 1802). Ponieważ na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” gatunki te występują tylko na jednym stanowisku ocena dla stanowiska jest tożsama z oceną dla całego obszaru. Stanowiska monitoringowe wybrano na podstawie wizji terenowych i informacji uzyskanych od RDOŚ w Rzeszowie. Stanowiska monitoringowe założono na terenie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych – Łąki Józefowskie na których występowała roślina pokarmowa modraszków telejus i nausitous - krwiściąg lekarski.

Koncepcja monitoringu czerwńczyka nieparka nie zakłada oceniania stanu populacji i siedliska na poszczególnych stanowiskach, a jedynie stanu populacji na poziomie regionów biogeograficznych. Badania gatunku na stanowiskach mają charakter jakościowy (obecny/brak), a z kolei wskaźniki stanu siedliska należy traktować bardziej jako charakterystyki, które mogą być pomocne przy analizie danych, szczególnie dla określenia przeważających typów siedlisk gatunku i roślin żywicielskich w skali np. regionu biogeograficznego.

Najważniejsze zagrożenia dla gatunków motyli będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” związane są z zaprzestaniem ekstensywnego kośnego użytkowania łąk lub zmianą sposobu uprawy. W przypadku zaprzestania wykaszania nastąpi naturalna sukcesja krzewów i zadrzewień i w konsekwencji utrata siedliska chronionych gatunków motyli. Zagrożeniem może być również intensywne użytkowanie łąk z czym związane jest ich koszenie w terminach nieodpowiednich dla przetrwania modraszka telejus i modraszka nausitous. Innym realnym zagrożeniem jest obecność w otoczeniu siedliska inwazyjnych gatunków nawłoci *Solidago* spp. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz wpłynie niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.

Cele działań ochronnych dla modraszka telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779) i modraszka nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (Bergstrasser, 1779) to zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie

co najmniej U1 oraz dla czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* (Haworth 1802): zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów) i utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk. Wszystkie gatunki motyli będące przedmiotem ochrony występują na tym samym obszarze dlatego pierwszeństwo mają cele wyznaczone dla modraszka telejus i modraszka nausitous. Co istotne cele działań ochronnych dla czerwończyka nieparka zawierają się w celach wyznaczonych dla obu gatunków modraszków. Priorytetem jest utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1 dla obu gatunków modraszków. Cele przyjęte dla działań ochronnych dla modraszka telejus i modraszka nausitous będą korzystne również dla populacji czerwończyka nieparka.

Działania ochronne dla modraszka telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779), modraszka nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (Bergstrasser, 1779) oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* (Haworth 1802) związane są z celami zadań ochronnych dla tych gatunków tj. zachowanie populacji i siedlisk gatunku i utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1 dla gatunków modraszka telejus i modraszka nausitous oraz zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów) i utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk dla czerwończyka nieparka. Ponieważ cele zadań ochronnych dla modraszka telejus i modraszka nausitous obejmują również cele dla czerwończyka nieparka opracowano działania ochronne, które będą obejmowały wszystkie trzy gatunki motyli i zostało ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, co przyczyni się do zwiększenia arealu siedliska dostępnego dla tych trzech gatunków motyli. Działaniem obligatoryjnym jest prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego. W działaniach fakultatywnych ujętych w ramach zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych wskazano na użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska. W ramach działania dotyczącego monitoringu realizacji działań ochronnych przewiduje się monitoring populacji gatunków modraszka telejus i modraszka nausitous. Obserwacje powinny zostać wykonane w okresie 1 lipca do 31 sierpnia. Co najmniej 3 liczenia dorosłych form motyli na transekcie o długości 500 metrów przebiegającym przez siedlisko modraszka telejus i modraszka nausitous - określić wartości wskaźników populacyjnych oraz wskaźniki siedliska gatunku (według metodyki GIOŚ). Lokalizacja transektu powinna uwzględniać zróżnicowanie siedliska (dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Opracowanie wyników i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby modraszka telejus, i modraszka nausitous. Obserwacje wykonać w czwartym roku obowiązywania planu (2020).

Należy zaplanować przeprowadzenie monitoringu stanu ochrony gatunków owadów stwierdzonych na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” modraszków telejus i nausitous. Powinno się również uwzględnić monitoring stanu ochrony czerwończyka nieparka. Monitoring prowadzony zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ na wyznaczonym podczas inwentaryzacji transekcie. Przeprowadzenie jednokrotnego monitoringu

w czwartym roku trwania PZO. Monitoring jest konieczny ze względu na możliwe istotne zmiany jakie mogą zajść w środowisku po kilku latach funkcjonowania PZO.

Kod gatunku: 6177

Nazwa gatunku: modraszek telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779)

Modraszek telejus jest niedużym motylem o rozpiętości skrzydeł 32-36 mm i długości przedniego skrzydła 17-19 mm. Wierzch skrzydeł jest niebieski z czarnym rysunkiem, na który składają się szerokie obwódki brzeżne i rzędy plamek. Motyl występuje w jednym pokoleniu od końca czerwca do końca sierpnia. Jego rozwój jest ściśle związany z obecnością rośliny żywicielskiej krwiściagu lekarskiego oraz występowaniem mrówek z rodzaju wścieklica *Myrmica*. Status prawny: Prawo międzynarodowe Dyrektywa Siedliskowa - Załącznik II i IV, Konwencja Berneńska - Załącznik II Prawo krajowe Ochrona gatunkowa - ochrona ścisła Kategoria zagrożenia IUCN, Czerwona lista motyli Europy (1999) – VU, Czerwona lista zwierząt zagrożonych w Polsce (2002) - LC Polska czerwona księga zwierząt. Bezkęgowce (2004) – LC.

Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono znajduje się na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku modraszek telejus występuje razem z modraszkciem nausitous oraz czerwonończykiem nieparkiem. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa krwiściąg lekarski, dostępność rośliny pokarmowej jest dobra co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Stwierdzono również obecność mrówek z rodzaju wścieklica *Myrmica*. Populacja na stanowisku jest dość liczna co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Do niekorzystnych czynników można zaliczyć obecność na stanowisku nawłoci, która może przy zaniechaniu przeprowadzania właściwych zabiegów zdominować siedlisko. Ponadto koszenie na części siedliska przeprowadzane jest w niekorzystnym terminie w okresie lipca i sierpnia.

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych **C - znacząca**, wg zweryfikowanych danych: **C - znacząca**

Stan zachowania w obszarze: B

Zagrożenia istniejące: intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: zaniechanie/brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), zmiana sposobu uprawy, płodozmian, intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne.

Fot. 8 Modraszek telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779)

Fot. 9 Siedlisko modraszka telejus *Phengaris (Maculinea) teleius* (Bergstrasser, 1779)

Fot. 10 Siedlisko modraszka telejus skoszone w nieodpowiednim terminie

Kod gatunku:6179

Nazwa gatunku: modraszek nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (Bergstrasser, 1779)

Modraszek nausitous jest niedużym motylem o rozpiętości skrzydeł 34-37 mm i długości przedniego skrzydła 17-18 mm. Modraszek nausitous występuje w jednym pokoleniu w lipcu i sierpniu. Jego rozwój jest ściśle związany z obecnością rośliny żywicielskiej krwiściągu lekarskiego oraz występowaniem mrówek z rodzaju wścieklica *Myrmica*. Największa liczebność osobników dorosłych przypada zwykle na przełom lipca i sierpnia. Status prawny: Prawo międzynarodowe: Dyrektywa Siedliskowa - Załącznik II i IV, Konwencja Berneńska - Załącznik II, Prawo krajowe: Ochrona gatunkowa - ochrona ścisła, Kategoria zagrożenia IUCN, Czerwona lista IUCN – DD, Czerwona lista zwierząt zagrożonych w Polsce (2002) – VU, Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce – LR, Czerwona lista dla Karpat (2003) – VU.

Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono zlokalizowane na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku modraszek nausitous występuje razem z modraszkiem telejus oraz czerwńczykiem nieparkiem. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa krwiściąg lekarski, dostępność rośliny pokarmowej jest dobra co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Stwierdzono również obecność mrówek z rodzaju wścieklica *Myrmica*. Populacja na stanowisku jest dość liczna co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Do niekorzystnych czynników można zaliczyć obecność na stanowisku nawłoci, która może przy zaniechaniu przeprowadzania właściwych zabiegów zdominować siedlisko. Ponadto koszenie na części siedliska przeprowadzane jest w niekorzystnym terminie w okresie lipca i sierpnia.

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych **C - znacząca**, wg zweryfikowanych danych: **C - znacząca**

Stan zachowania w obszarze: B

Zagrożenia istniejące: intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: zaniechanie/brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), zmiana sposobu uprawy, płodozmian, intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne.

Fot. 11 Modraszek nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous* (Bergstrasser, 1779)

Fot. 12 Roślina żywicielska modraszka nausitous krwiściąg lekarski (*Sanguisorba officinalis* L.)

Kod gatunku: 1060

Nazwa gatunku: czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar* (Haworth 1802)

Czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar* ma rozpiętości skrzydeł 32-40 mm i długość przedniego skrzydła 14-21 mm. Gatunek cechuje wyraźny dymorfizm płciowy. Wierzch skrzydeł samca jest jaskrawy pomarańczowoczerwony z czarną plamką dyskoidalną na przednim skrzydle. Samica jest nieco większa, mniej intensywnie ubarwiona. Na terenie Polski czerwонецzyk nieparek występuje w dwóch pokoleniach: od końca maja do końca czerwca oraz od końca lipca do końca sierpnia. Status prawny: Polska Czerwona Lista – gatunek niższego ryzyka – LR.; Czerwona lista IUCN – gatunek niskiego ryzyka LR.; Konwencja Berneńska – wymieniany w II Załączniku.; Dyrektywa Siedliskowa – wymieniany w Załącznikach II i IV.; Status prawny w Polsce – gatunek chroniony.

Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono zlokalizowane na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku czerwонецzyk nieparek występuje razem z modraszkiem telejus oraz modraszkiem nausitous. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa gąsienic oraz rośliny nektarodajne *Cirsium arvense* (L.) Scop.

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych **C - znacząca**, wg zweryfikowanych danych: **C - znacząca**

Stan zachowania w obszarze: B

Zagrożenia istniejące: intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: zaniechanie/brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), zmiana sposobu uprawy, płodozmian, intensywne koszenie lub intensyfikacja, obce gatunki inwazyjne.

Fot. 13 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (Haworth 1802)

Fot. 14 Roślina żywicielska czerwończyka nieparka szczaw szerokolistny

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Dla wszystkich typów siedlisk będących przedmiotem ochrony w obszarze powierzchni płatów nie podległa zasadniczym zmianom, jednak w związku z zarastaniem gatunkami drzew i krzewów może następować sukcesja w stronę innych zbiorowisk, a ostatecznie redukcja powierzchni. W celu ich utrzymania należy jak najszybciej podjąć zabiegi usuwania krzewów oraz właściwego koszenia (dla łąk) i wypasu (dla psiar). Przy podjęciu takich działań perspektywy ochrony są dobre.

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Siedliska przyrodnicze									
1.	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	6230-1	1	Powierzchnia siedliska: U1	Powierzchnia	XX	U1	U1	Powierzchnia uległa nieco zmniejszeniu na skutek zarastania, ale po odkrzaczeniu jest duża szansa na powrót siedliska
				Struktura i funkcje: U1	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		-
					Gatunki dominujące	XX	FV		-
					Bogactwo gatunkowe	XX	U1		Około 20 gat/25 m ² , ale nie wszystkie właściwe dla siedliska.
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		-
					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		-
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		Krzewy i podrost drzew ok. 30 % pokrycia.
					Eutrofizacja	XX	FV		-
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1		Fragmentacja siedliska przez zarośla.
				Perspektywy ochrony: U1	Perspektywy ochrony	XX	U1		Eliminacja zagrożeń powinna doprowadzić do utrzymania

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Siedliska przyrodnicze									
									prawidłowego stanu zachowania siedliska.
2.	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	6230-1	2	Powierzchnia siedliska: FV	Powierzchnia	XX	FV	U1	-
				Struktura i funkcje: U1	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		-
					Gatunki dominujące	XX	U1		Tylko <i>Nardus stricta</i> o pokryciu 20%, pozostałe około 10% pokrycia.
					Bogactwo gatunkowe	XX	U1		Około 20 gat./25 m ² , ale nie wszystkie właściwe dla siedliska.
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		-
					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		Pokrycie do 10% mają: <i>Calamagrostis epigejos</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Festuca rubra</i>
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		Krzewy i podrost drzew ok. 30 % pokrycia.
					Eutrofizacja	XX	FV		-
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1		Fragmentacja siedliska przez zarośla
				Perspektywy ochrony: U1	Perspektywy ochrony	XX	U1		Eliminacja zagrożeń powinna doprowadzić do utrzymania prawidłowego stanu zachowania siedliska.
3.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	6410	3	Powierzchnia siedliska: FV	Powierzchnia	XX	FV	FV	-
				Struktura i funkcje: FV	Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV		-
					Gatunki typowe	XX	FV		-
					Gatunki dominujące	XX	FV		-
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		-

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Siedliska przyrodnicze									
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		-
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV		-
					Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	U1		W niektórych fragmentach grubość wojłoku ponad 3 cm.
				Perspektywy ochrony: FV	Perspektywy ochrony	XX	FV		-
4..	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	6410	4	Powierzchnia siedliska: FV	Powierzchnia	XX	FV	U1	-
				Struktura i funkcje: U1	Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV		-
					Gatunki typowe	XX	FV		-
					Gatunki dominujące	XX	U1		<i>Molinia caerulea</i> 20%, <i>Leontodon hispidus</i> 30%.
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		-
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		Wkraczanie gatunku ekspansywnego <i>Tanacetum vulgare</i> .
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		Krzewy i podrost drzew stanowią 20% pokrycia płatu.
					Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	U1		Na 20% powierzchni grubość wojłoku wynosi ok. 20 cm.
					Perspektywy ochrony: U1	Perspektywy ochrony	XX		U1
				5.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane	6510	5		Powierzchnia siedliska: FV
Struktura i	Procent powierzchni zajętej	XX	FV					-	

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi	
Siedliska przyrodnicze										
	ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)			funkcje: FV	przez siedlisko na transekcje					
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV		-	
						Gatunki charakterystyczne	XX	FV		-
						Gatunki dominujące	XX	FV		-
						Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		-
						Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		-
						Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV		-
						Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	XX	FV		-
						Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV		-
					Perspektywy ochrony: FV	Perspektywy ochrony	XX	FV		-
	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	9170	6	Powierzchnia siedliska: FV	Powierzchnia	XX	FV	U2	-	
				Struktura i funkcje: U1	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy	XX	FV		-	
					Inwazyjne gatunki obce w podszybie i drzewostanie	XX	FV		-	
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV		-	
					Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	U1		Drzewostan zróżnicowany ale duży udział drzew stosunkowo młodych.	
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U1		Brak starodrzewu.	

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Siedliska przyrodnicze									
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		Gatunki charakterystyczne dla grądów występują, ale w niewielkiej ilości.
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		-
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	XX	U2		Brak martwego drewna.
					Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		-
					Inne zniekształcenia antropogeniczne	XX	FV		-
				Perspektywy ochrony: FV	Perspektywy ochrony	XX	FV		-
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe</i>	91E0	7	Powierzchnia siedliska: FV	Powierzchnia	XX	FV		-
				Struktura i funkcje: U1	Gatunki charakterystyczne	XX	FV	U1	-
					Gatunki dominujące	XX	FV		-
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		-
					Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	U1		Wkraczanie <i>Impatiens parviflora</i> , który miejscami osiąga 2-3 stopień ilościowości, a także występowanie kępy <i>Reynoutria japonica</i> .
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV		-
					Martwe drewno	XX	U1		Tylko 5% zasobności drzewostanu, głównie kłody <i>Fraxinus excelsior</i> .
					Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3m długości, i > 50cm średnicy)	XX	U2		Brak wielkowymiarowego martwego drewna.

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Siedliska przyrodnicze									
					Naturalność koryta rzeczno-	XX	FV		-
					Reżim wodny	XX	FV		-
					Wiek drzewostanu	XX	U2		Brak starodrzewu i drzew osiągających ponad 100 lat, przewaga drzew 50 – 70 letnich.
					Pionowa struktura roślinności	XX	U1		Ujednolicony drzewostan pod względem struktury wiekowej.
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		Pojedyncze osobniki podrostu gatunków z drzewostanu.
					Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	U1		Występują nieliczne, ale widoczne ślady naruszenia runa i gleby.
					Inne zniekształcenia	XX	U1		Zaśmiecanie siedliska.
				Perspektywy ochrony: U1	Perspektywy ochrony	XX	U1		Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10-20 lat jest prawdopodobne, o ile uda się zapobiec istniejącym zagrożeniom.

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Gatunki roślin/zwierząt									
1	modraszek telejus <i>Phengaris</i>	6177	876D (stanowisko w całości)	Populacja: U1	Liczba obserwowanych osobników	XX	U1	U1	4,4 os./100 m Maksymalna liczba zaobserwowanych osobników w

Przedmioty ochrony objęte Planem											
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi		
Gatunki roślin/zwierząt											
	<i>(Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)		pokrywa się ze stanowiskiem modraszka nausitus i czerwończyka (nieparka)	Siedlisko: U1					sezonie wyniosła 22		
					Indeks liczebności	XX	U1		11,4 os./100 m		
					Izolacja	XX	U1		Ok. 1,3 km - odległość do najbliższego zasiedlonego stanowiska		
					Powierzchnia siedliska	XX	FV		ok. 7,3 ha		
					Dostępność roślin żywicielskich	XX	U1		20%		
					Dostępność mrówek gospodarzy	XX	U1		35%		
					Zarastanie Ekspansywnymi bylinami	XX	FV		<10% Nawłoc (<i>Solidago spp.</i>)		
					Zarastanie przez drzewa/krzewy	XX	FV		<10%.		
					Perspektywy zachowania: U1				XX	U1	Czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na aktualny stan zachowania populacji i siedliska to przede wszystkim: zaniechanie wykaszania lub wykaszanie w nieodpowiednim terminie, inwazyjne gatunki roślin oraz użytkowanie terenu w sposób niekorzystny dla populacji i siedliska. W otoczeniu stanowiska są siedliska zdominowane przez inwazyjny gatunek nawłoci. Zachowanie siedliska uzależnione

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Gatunki roślin/zwierząt									
									jest od ekstensywnej gospodarki człowieka, stąd istotnym zagrożeniem może być postępujący zanik użytkowania łąkowego. Ponadto, w czasie badań część stanowiska została skoszona w czasie niekorzystnym dla gatunku (VII-VIII). Praktyki te mogą w przyszłości może mieć niekorzystny wpływ na stan zachowania populacji.
2	modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	6179	378D (stanowisko w całości pokrywa się ze stanowiskiem modraszka telejus i czerwonożyłka nieparka)	Populacja: U1	Liczba obserwowanych osobników	XX	U1	U1	2,4 os./100 m Maksymalna liczba osobników zaobserwowana w sezonie wynosiła 12
					Indeks liczebności	XX	U1		5,4 os./100 m
					Izolacja	XX	FV		Ok. 1,3 km - odległość do najbliższego zasiedlonego stanowiska
				Siedlisko: U1	Powierzchnia siedliska	XX	FV		ok, 7,3 ha
					Dostępność roślin żywicielskich	XX	U1		20%
					Dostępność mrówek gospodarzy	XX	U1		35%
					Zarastanie Ekspansywnymi bylinami	XX	FV		<10% Nawłóć (<i>Solidago spp.</i>)
					Zarastanie przez	XX	FV		<10%.

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Gatunki roślin/zwierząt									
					drzewa/krzewy				
				Perspektywy zachowania: U1		XX	U1		<p>Czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na aktualny stan zachowania populacji i siedliska to przede wszystkim: zaniechanie wykaszania lub wykaszanie w nieodpowiednim terminie, inwazyjne gatunki roślin oraz użytkowanie terenu w sposób niekorzystny dla populacji i siedliska. W otoczeniu stanowiska są siedliska zdominowane przez inwazyjny gatunek nawłoci. Zachowanie siedliska uzależnione jest od ekstensywnej gospodarki człowieka, stąd istotnym zagrożeniem może być postępujący zanik użytkowania łąkowego. Ponadto, w czasie badań część stanowiska została skoszona w czasie niekorzystnym dla gatunku (VII-VIII). Praktyki te mogą w przyszłości mieć niekorzystny wpływ na stan zachowania populacji.</p>
3	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802)	1060	813A (stanowisko w całości pokrywa się ze stanowiskiem)	Populacja: XX	Obecność gatunku	XX	XX	XX	Pojedyncze imagines Maksymalna liczba osobników zaobserwowana w sezonie wynosiła 5
				Siedlisko: XX	Baza pokarmowa	XX	XX		Szczaw kędzierzawy
					Rodzaj	XX	XX		Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi
Gatunki roślin/zwierząt									
			modraszka nausitus i telejus)		środowiska				
					Rośliny nektarodajne	XX	XX		Ostrożeń polny, nawłóć <i>Solidago</i> spp.
				Perspektywy ochrony: XX		XX	XX		-

4. Analiza zagrożeń

Zasadniczym zagrożeniem dla wszystkich przedmiotów ochrony w obszarze jest zmiana gospodarki prowadzonej w jej obrębie. Jednocześnie racjonalna ekstensywna gospodarka w przypadku muraw i łąk oraz prawidłowa gospodarka leśna są niezbędne do zachowania a nawet polepszenia struktury i funkcji zbiorowisk.

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

Dla muraw bliźniczkowych podstawowe zagrożenie stanowi porzucenie użytkowania w formie wypasu, prowadzące do sukcesji problematycznymi gatunkami rodzimymi jak np. trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, czy w dalszej kolejności gatunkami drzew i krzewów, jak np. olsza czarna *Alnus glutinosa*, topola *Populus tremula*, wierzby: *Salix cinerea* oraz tworzące ciepłolubne formacje krzewiaste śliwa tarnina *Prunus spinosa*, róże *Rosa*, głogi *Crataegus*. Również zwiększanie udziału gatunków właściwych dla łąk świeżych w wyniku sukcesji – takich jak trawy: rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatior*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis* zaburza struktury dominacji w płatach muraw i prowadzi do ich stopniowej degradacji a w konsekwencji zaniku. Proces taki przyspieszyć może nawożenie, które prowadzić będzie do eutrofizacji, a dla psiar właściwe jest siedlisko ubogie. Poszczególne płaty mogą też zaniknąć na skutek całkowitej zmiany sposobu użytkowania, np. przekształcenia ich w grunty orne czy też zalesienia, jak również w wyniku zbyt intensywnego wypasania. Degradacyjne w skutkach może być także zajmowanie siedlisk przez inwazyjne gatunki obce, już notowane w obszarze, a szczególnie nawłóć późną *Solidago gigantea*. Gatunek ten na siedlisku otwartym, jakim jest psiar, szybko może powiększyć swoją populację i wytworzyć monokulturę istotnie ograniczającą lokalną bioróżnorodność.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*;

Dla łąk zmiennowilgotnych, które są jednym z głównych przedmiotów ochrony podstawowym sposobem jest zachowanie lub zmiana sposobu użytkowania, przy czym najbardziej prawdopodobne na chwilę obecną jest porzucenie użytkowania (zaniechanie koszenia). Również zbyt intensywne koszenie oraz nawożenie może prowadzić do zubożenia gatunkowego siedliska. W siedliska łąk trzęślicowych mogą również wkraczać ekspansywne gatunki roślin rodzimych takie jak: śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos* czy trzęślica modra *Molinia caerulea* (jeżeli jej pokrycie jest większe niż 3 w skali Braun-Blanqueta) oraz obce gatunki inwazyjne: nawłóć późna *Solidago gigantea* czy uczepek amerykański *Bidens frondosa* powodując ubożenie siedliska w liczbę gatunków roślin oraz zmiany w

strukturze dominacji. W skrajnych przypadkach może to doprowadzić do zastąpienia siedlisk łąkowych przez monokultury gatunków ekspansywnych.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek *Arrhenatherion* ciepłolubne warianty łąk świeżych)

Dla łąk świeżych w obszarze podstawowym zagrożeniem jest zaniechanie koszenia, lub jego intensyfikacja, jak również zmiana gospodarowania - płodozmian. Również nawożenie może skutkować ubożeniem gatunkowym siedliska. Istniejącym problemem jest wkraczanie obcych gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych, wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska. Nagromadzenie materii organicznej (wojłoku) skutkuje zmianą warunków siedliskowych, i zuboża florystycznie siedlisko.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*

Grąd w obszarze zajmuje niewielki rozciągnięty płat na północno-zachodnim stoku o dużym nachyleniu nad potokiem. Potencjalnym zagrożeniem może być usuwanie martwych i zamierających drzew, skutkujące spadkiem ilości martwego drewna w siedlisku. Potencjalnymi zagrożeniami są: wycinka drzewostanu, odnowienia drzewostanu gatunkami drzew niewłaściwymi dla siedliska oraz wkraczanie obcych gatunków inwazyjnych.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe

W przypadku lasów łągowych najistotniejszym parametrem wpływającym na strukturę i funkcję jest stopień uwodnienia i naturalność koryta rzeczno. Dlatego też jakiegokolwiek zmiany stosunków wodnych, a w szczególności regulacje cieków wodnych i obniżanie poziomu wód gruntowych będą prowadzić do degradacji siedliska. Istotnym zagrożeniem jest wycinka lasu, ponieważ wpływa to negatywnie na strukturę wiekową drzewostanu. Usuwanie martwych i zamierających drzew przyczynia się do spadku ilości martwego drewna w siedlisku. Dodatkowymi zagrożeniami są: fragmentacja siedliska, w wyniku tworzenia ścieżek pieszych i szlaków rowerowych, wkraczanie obcych gatunków inwazyjnych oraz tworzenie nielegalnych wysypisk śmieci.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	8, 2, 1, 9	A04.03. Zarzucenie wypasu, brak wypasu I01. Obce gatunki inwazyjne I02. Problematiczne gatunki rodzime K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A04.01. Wypas intensywny A08. Nawożenie	<u>Istniejące:</u> A04.03. Zarzucenie wypasu, brak wypasu: Zarzucenie wypasu spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego. I01. Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska. I02. Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska. K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Zarzucenie wypasu spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego. <u>Potencjalne:</u> A04.01. Wypas intensywny: Zbyt intensywny wypas spowoduje wypieranie gatunków charakterystycznych, a wnikają mniej wartościowych. A08. Nawożenie: Nawożenie może negatywnie wpłynąć na skład gatunkowy powodując jego ubożenie.
2	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	10 11 3 4	I01. Obce gatunki inwazyjne I02. Problematiczne gatunki rodzime	A02.02. Płodozmian A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja A08. Nawożenie A03.03. Zaniechanie, brak koszenia	<u>Istniejące:</u> I01. Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska. I02. Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska. <u>Potencjalne:</u> A02.02. Płodozmian: Przekształcenie obszaru w grunty orne. A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Zbyt intensywne koszenie spowoduje wypieranie gatunków charakterystycznych i wnikanie mniej wartościowych. A08. Nawożenie: Nawożenie może negatywnie wpłynąć na skład gatunkowy powodując jego ubożenie. A03.03. Zaniechanie, brak koszenia: Zarzucenie koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.
		4 10 11	A03.03. Zaniechanie, brak koszenia	<u>Istniejące:</u> A03.03. Zaniechanie, brak koszenia: Zarzucenie koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
3	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)	Wszystkie płaty	<p>A03.03. Zaniechanie, brak koszenia</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p> <p>I02. Problematiczne gatunki rodzime</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>K02.02. Nagromadzenie materii organicznej</p>	<p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>A08. Nawożenie</p> <p>A02.02. Płodozmian</p>	<p><u>Istniejące:</u></p> <p>A03.03. Zaniechanie, brak koszenia: Zarzucenie koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.</p> <p>I02. Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Zarzucenie koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.</p> <p>K02.02. Nagromadzenie materii organicznej: Nagromadzenie wójłoku, skutkujące zmianą warunków siedliskowych.</p> <p><u>Potencjalne:</u></p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Zbyt intensywne koszenie spowoduje wypieranie gatunków charakterystycznych, a wnikają mniej wartościowych.</p> <p>A08. Nawożenie: Nawożenie może negatywnie wpłynąć na skład gatunkowy powodując jego ubożenie.</p> <p>A02.02. Płodozmian: Przekształcenie obszaru w grunty orne.</p>
4	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	6	<p>B02.04. Usuwanie martwych i zamierających drzew</p>	<p>B02.02. Wycinka lasu.</p> <p>B02.01.01. Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p>	<p><u>Istniejące:</u></p> <p>B02.04. Usuwanie martwych i zamierających drzew: Usuwanie martwych i zamierających drzew powoduje spadek ilości martwego drewna.</p> <p><u>Potencjalne:</u></p> <p>B02.02. Wycinka lasu: Wycinanie drzew starszych, które nie osiągnęły dojrzałości biologicznej - brak starodrzewu.</p> <p>B02.01.01. Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime): Stosowanie w odnowieniach gatunków niewłaściwych dla grądów.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.</p>
5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe;	Wszystkie płaty	<p>B02.02. Wycinka lasu</p> <p>B02.04. Usuwanie martwych i zamierających drzew</p>	<p>D01.01. Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe</p>	<p><u>Istniejące:</u></p> <p>B02.02. Wycinka lasu: Wycinanie drzew starszych, które nie osiągnęły dojrzałości biologicznej - brak starodrzewu.</p> <p>B02.04. Usuwanie martwych i zamierających drzew: Usuwanie martwych i zamierających drzew powoduje spadek ilości martwego drewna.</p> <p><u>Potencjalne:</u></p>

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					D01.01. Ścieżki szlaki piesze, szlaki rowerowe: Ewentualna fragmentacja płatów na skutek wydeptywania, rozjeżdżania.
		16	D01.01. Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe H07. Inne formy zanieczyszczenia I01. Obce gatunki inwazyjne.	J02.03. Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	<u>Istniejące:</u> D01.01. Ścieżki szlaki piesze, szlaki rowerowe: Ewentualna fragmentacja płatów na skutek wydeptywania, rozjeżdżania. H07. Inne formy zanieczyszczenia: Nielegalne wysypiska. I01. Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska. <u>Potencjalne:</u> J02.03. Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych: Znaczna ingerencja w koryto rzeczne w obrębie siedliska może spowodować jego zanik.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
6	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	876D (stanowisko w całości pokrywa się ze stanowiskiem modraszka nausitus i czerwończyka nieparka)	<p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>A02 Zmiana sposobu uprawy</p> <p>A02.02 Płodozmian</p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p>	<p><u>Istniejące:</u></p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginiecie gatunku na stanowisku.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i ustępowanie roślin żywicielskich.</p> <p><u>Potencjalne:</u></p> <p>A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia: Brak koszenia powoduje w dłuższym okresie czasu zmianę składu gatunkowego siedliska, skutkując brakiem jego przydatności dla gatunku. Zaniechanie użytkowania niektórych fragmentów łąk, doprowadziło do zmniejszenia populacji rośliny żywicielskiej.</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Na części stanowiska pojawiają się zakrzaczenia i zrdzewienia co jest wynikiem zaprzestania ekstensywnego gospodarowania.</p> <p>A02 Zmiana sposobu uprawy: Zmiana sposobu użytkowania np. przeznaczenie pod lasy spowodowałoby wyginiecie gatunku.</p> <p>A02.02 Płodozmian: Przekształcenie łąk w grunty orne spowodowałoby wyginiecie gatunku.</p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginiecie gatunku na stanowisku.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: W najbliższej okolicy stanowiska występują liczne stanowiska inwazyjnych gatunków nawłoci. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz wpłynie niekorzystnie na populację mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.</p>

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	378D (stanowisko w całości pokrywa się ze stanowiskiem modraszka telejus i czerwończyka nieparka)	A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja I01. Obce gatunki inwazyjne	A03.03. Zaniechanie/ brak koszenia K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A02. Zmiana sposobu uprawy A02.02 Płodozmian A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja I01. Obce gatunki inwazyjne	<u>Istniejące:</u> A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginięcie gatunku na stanowisku. I01. Obce gatunki inwazyjne: Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i ustępowanie roślin żywicielskich. <u>Potencjalne:</u> A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia: Brak koszenia powoduje w dłuższym okresie czasu zmianę składu gatunkowego siedliska, skutkując brakiem jego przydatność dla gatunku. Zaniechanie użytkowania niektórych fragmentów łąk, doprowadziło do zmniejszenia populacji rośliny żywicielskiej. K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Na części stanowiska pojawiają się zakrzaczenia i zrdzewienia co jest wynikiem zaprzestania ekstensywnego gospodarowania. A02 Zmiana sposobu uprawy: Zmiana sposobu użytkowania np. przeznaczenie pod lasy spowodowałyby wyginięcie gatunku. A02 zmiana sposobu uprawy: Przekształcenie łąk w grunty orne spowodowałyby wyginięcie gatunku. A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginięcie gatunku na stanowisku. I01. Obce gatunki inwazyjne: W najbliższej okolicy stanowiska występują liczne stanowiska inwazyjnych gatunków nawłoci. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz wpłynie niekorzystnie na populację mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
8	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Haworth 1802	813A (stanowisko w całości pokrywa się ze stanowiskiem modraszka nausitus i telejus)	<p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>A02. Zmiana sposobu uprawy</p> <p>A02.03 Płodozmian</p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne</p>	<p><u>Istniejące:</u></p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginiecie gatunku na stanowisku.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i ustępowanie roślin żywicielskich.</p> <p><u>Potencjalne:</u></p> <p>A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia: Brak koszenia powoduje w dłuższym okresie czasu zmianę składu gatunkowego siedliska, skutkując brakiem jego przydatność dla gatunku. Zaniechanie użytkowania niektórych fragmentów łąk, doprowadziło do zmniejszenia populacji rośliny żywicielskiej.</p> <p>K02.01. Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Na części stanowiska pojawiają się zakrzaczenia i zrdzewienia co jest wynikiem zaprzestania ekstensywnego gospodarowania.</p> <p>A02. Zmiana sposobu uprawy: Zmiana sposobu użytkowania np. przeznaczenie pod lasy spowodowałyby wyginiecie gatunku.</p> <p>A02.03 Płodozmian: Przekształcenie łąk w grunty orne spowodowałyby wyginiecie gatunku.</p> <p>A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Na części stanowiska łąki są koszone w niewłaściwym terminie w okresie lotu motyli i składania jaj. Powoduje to niedokończenie rozwoju przez postaci przedimaginalne, spowoduje wyginiecie gatunku na stanowisku.</p> <p>I01. Obce gatunki inwazyjne: W najbliższej okolicy stanowiska występują liczne stanowiska inwazyjnych gatunków nawłoci. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz wpłynie niekorzystnie na populację mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.</p>

5. Cele działań ochronnych

Zasadniczym celem ochrony są dobrze zachowane, bogate gatunkowo i szczególnie cenne przyrodnicze ze względu na swoją rzadkość w tym rejonie geograficznym płaty 6410 zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych *Molinion*. Należy dążyć do utrzymania ich struktury i funkcji, a tym samym bogactwa gatunkowego flory i związanej z nią bezpośrednio fauny (np. modraszki). Istotne jest również utrzymanie bądź poprawienie stanu funkcjonalnego pozostałych siedlisk przyrodniczych: 6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek *Arrhenatherion* ciepłolubne warianty łąk świeżych); 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*; 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe;

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	U1	Zachowanie powierzchni siedliska (powyżej 80%) i utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i prawdopodobnie może nastąpić w drugiej połowie obowiązywania PZO.
2	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	U1	Zachowanie powierzchni siedliska (powyżej 80%) i utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i prawdopodobnie może nastąpić w drugiej połowie obowiązywania PZO.
3	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)	U2	Zachowanie powierzchni siedliska i poprawa jego stanu zachowania (przynajmniej na U1).	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i prawdopodobnie może nastąpić w drugiej połowie obowiązywania PZO.
4	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>;	U1	Zachowanie powierzchni siedliska (powyżej 80%) i utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony wykracza poza okres obowiązywania PZO.

5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe;	U1	Zachowanie powierzchni siedliska (powyżej 80%) i utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony wykracza poza okres obowiązywania PZO.
6	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	U1	Zachowanie populacji i siedlisk gatunku. Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1.	Osiągnięcie przyjętego celu jest realne w okresie obowiązywania PZO.
7	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	U1	Zachowanie populacji i siedlisk gatunku. Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1.	Osiągnięcie przyjętego celu jest realne w okresie obowiązywania PZO.
8	1060 czerwонецzyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Haworth 1802	XX	Zachowanie populacji i siedlisk gatunku. Przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów). Utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk.	Osiągnięcie przyjętego celu jest realne w okresie obowiązywania PZO.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Zachowanie płatów wszystkich siedlisk będących przedmiotem ochrony w obszarze we właściwym stanie wydaje się realna pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych.

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

Utrzymanie powierzchni siedliska i poprawa jego stanu zachowania (przynajmniej na U1) wydaje się możliwe pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych. Proponowane działania ochronne tj. usunięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew, utrzymanie użytkowania pasterskiego na powierzchniach murawowych oraz wspomaganie wypasu koszeniem będą przede wszystkim przeciwdziałać sukcesji wtórnej, a tym samym prowadzić do zachowania właściwej powierzchni oraz struktury i funkcji siedliska.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*

Zachowanie płatów trzęślicowych łąk zmiennowilgotnych we właściwym stanie wydaje się realne pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych, zwłaszcza związanych ze sposobami zagospodarowania tych łąk. Proponowane działania ochronne tj. usunięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew oraz zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ pozwolą utrzymać powierzchnię siedliska. Ekstensywne użytkowanie TUZ oraz przywrócenie prawidłowego koszenia dla łąk trzęślicowych przyczynią się do poprawienia struktury i funkcji siedliska, głównie poprzez zmianę składu gatunkowego (redukcja gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych, prawdopodobny wzrost ilości gatunków właściwych dla łąk trzęślicowych).

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek *Arrhenatherion* ciepłolubne warianty łąk świeżych)

Zachowanie ekstensywnie użytkowanych łąk świeżych we właściwym stanie wydaje się realne pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych, zwłaszcza związanych ze sposobami zagospodarowania tych łąk. Proponowane działania ochronne tj. usunięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew oraz zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ pozwolą utrzymać powierzchnię siedliska. Ekstensywne użytkowanie TUZ oraz przywrócenie prawidłowego koszenia dla łąk trzęślicowych przyczynią się do poprawienia struktury i funkcji siedliska, głównie poprzez zmianę składu gatunkowego (redukcja gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych, prawdopodobny wzrost ilości gatunków właściwych dla łąk świeżych).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetu*

Zachowanie płatów grądów we właściwym stanie wydaje się być realne pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań. Proponowane działania ochronne tj. utrzymanie bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego grądów poprzez przeprowadzanie zabiegów trzebieży w I i IV kwartale roku, czyli po sezonie wegetacyjnym oraz zwiększenie bioróżnorodności, poprzez pozostawienie zamierających i dziuplastych drzew oraz martwego drewna, powinny przyczynić się do poprawy struktury i funkcji siedliska.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe

Zachowanie siedliska we właściwym stanie oraz przywrócenie przekształconym płatom właściwego stanu wydaje się realne, pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych. Proponowane działania ochronne tj. zlikwidowania nielegalnych wysypisk śmieci, a także ograniczenie wycinania wiekowych drzew oraz usuwania martwego drewna celem podniesienia bioróżnorodności, powinny przyczynić się do poprawy struktury i funkcji siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	Wszystkie przedmioty ochrony	A	Działania informacyjne	Oznakowanie granic obszaru tablicami informacyjnymi. Ich doraźna wymiana lub konserwacja	Na granicy, przy drogach prowadzących do obszaru	Oznakowanie – 2-3 rok obowiązywania planu, utrzymanie – przez pozostały okres obowiązywania PZO	6 x 1 = 6	Institucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Działania związane z ochroną czynną</i>								
1.	6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	A1	Usunięcie krzewów i podrostu drzew	(Fakultatywne) Ręczne lub mechaniczne usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów. Powtórzenie wycinania w przypadku odrastania.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płaty siedliska w obrębie całego obszaru.	Drugi lub trzeci rok obowiązywania PZO, wykonywać w okresie jesiennozimowy, po wcześniejszym wiosennym	9*1 = 9	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Realizowane w okresie jesiennozimowym.		upewnieniu się co do ew. zasiedlenia przez gatunki chronione.		Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>								
		B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płaty siedliska w obrębie całego obszaru.	Cały okres obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
				(Fakultatywne) Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płaty siedliska w obrębie	Cały okres obowiązywania PZO	Finansowane z odpowiednich pakietów rolno-środowiskowy	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.	całego obszaru.		ch.	do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem lub instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring skutków działań ochronnych	Monitoring stanu siedliska po usunięciu krzewów i podrostu drzew	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP Wszystkie płaty siedliska w obrębie obszaru	Od drugiego roku obowiązywanie PZO i kolejno co dwa lata w całym okresie obowiązywania PZO.	0,3*5 = 1,5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
<i>Działania związane z ochroną czynną</i>								
2.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	A1	Usunięcie krzewów i podrostu drzew	(Fakultatywne) Ręczne lub mechaniczne usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów. Powtórzenie wycinania w	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Nr płatów: 4, 10, 11.	Drugi lub trzeci rok obowiązywania PZO, wykonywać w okresie jesiennozimowy, po wcześniejszym wiosennym	9*1 = 9	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				przypadku odrastania. Realizowane w okresie jesiennozimowym.		upewnieniu się co do ew. zasiedlenia przez gatunki chronione.		Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>								
		B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP Wszystkie płaty siedliska w obrębie całego obszaru.	Cały okres obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
				(Fakultatywne) Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płaty siedliska w obrębie	Wypas: cały okres obowiązywanie planu rozpoczynając od drugiego roku (2017r.). Koszenie:	Finansowane z odpowiednich pakietów rolno-środowiskowy	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.	całego obszaru.	jednorazowo w każdym roku (2016 i co rok) obowiązująca planu rozpoczynając od drugiego roku obowiązująca	ch.	do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem lub instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring skutków działań ochronnych	Monitoring stanu siedliska po usunięciu krzewów i podrostu drzew	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Nr płatów: 4, 10, 11.	Od drugiego roku obowiązująca PZO i kolejno co dwa lata w całym okresie obowiązująca PZO.	0,3*5 = 1,5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
		<i>Działania związane z ochroną czynną</i>						
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych)	A1	Usunięcie krzewów i podrostu drzew	(Fakultatywne) Ręczne lub mechaniczne usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów. Powtórzenie wycinania w przypadku odrastania.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Nr płatów: 13, 14, 15.	Drugi lub trzeci rok obowiązująca PZO, wykonywać w okresie jesiennozimowy, po wcześniejszym wiosennym upewnieniu się co	9*1 = 9	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Realizowane w okresie jesiennozimowym.		do ew. zasiedlenia przez gatunki chronione.		samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>								
		B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP Wszystkie płaty siedliska w obrębie całego obszaru.	Cały okres obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesienie do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
				(Fakultatywne) Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płaty siedliska w obrębie całego obszaru.	Wypas: cały okres obowiązywanie planu rozpoczynając od drugiego roku (2017r.). Koszenie: jednorazowo w	Finansowane z odpowiednich pakietów rolno-środowiskowych.	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesienie do gruntów stanowiących własność

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.		każdym roku (2016 i co rok) obowiązywania planu rozpoczynając od drugiego roku obowiązywania		Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem lub instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring skutków działań ochronnych	Monitoring stanu siedliska po usunięciu krzewów i podrostu drzew	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5 oraz plikiem SHP. Nr płytów: 13, 14, 15.	Od drugiego roku obowiązywanie PZO i kolejno co dwa lata w całym okresie obowiązywania PZO.	0,3*5 = 1,5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony
<i>Uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
4.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>						
		A1	Nie przewiduje się					
		<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>						
		B1	Utrzymanie bogactwa runa i różnicowania florystycznego gradów	Przeprowadzanie zabiegów trzebieży w I i IV kwartale roku, czyli po sezonie wegetacyjnym.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płyty siedliska w obrębie	Cały okres obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesienie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					całego obszaru.			do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór. Zgodnie z uproszczonym Planem Urządzenia Lasu
		B2	Zwiększenie bioróżnorodności	Pozostawienie zamierających i dziuplastych drzew oraz martwego drewna podczas wykonywania trzebieży w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy i dzięciołów.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płyty siedliska w obrębie całego obszaru.	Cały okres obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór. Zgodnie z uproszczonym Planem Urządzenia Lasu
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
			Nie przewiduje się					
<i>Uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
5.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe;	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>						
		A1	Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci	Usunięcie śmieci	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płyty siedliska w obrębie całego obszaru.	Drugi lub trzeci rok obowiązywania PZO.	15	Właściciel obszaru
		<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>						
		B1	Pozostawienie bez użytkowania lub zachowaniem arealu i cech siedliska	Zaleca się ograniczenie wycinania wiekowych drzew oraz usuwania martwego drewna celem podniesienia bioróżnorodności.	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr. 5 oraz plikiem SHP. Wszystkie płyty siedliska w obrębie całego obszaru.	Cały okres obowiązywania PZO.		Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór. Zgodnie z uproszczonym Planem Urządzenia Lasu
		<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>						
C1	Monitoring skutków działań ochronnych	Monitoring stanu siedliska po usunięciu nielegalnych wysypisk	Zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5	Od drugiego roku obowiązywanie PZO i kolejno co	0,3*5 = 1,5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony		

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					oraz plikiem SHP Wszystkie płaty siedliska w obrębie obszaru	dwa lata w całym okresie obowiązywania PZO.		
<i>Uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
<i>Działania związane z ochroną czynną</i>								
		A1	Nie przewiduje się					
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>								
6.	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pasterskie ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych przyczyni się do zwiększenia areалу siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP Na całym siedlisku	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
				(Fakultatywne) Działanie zostało ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				trzęślicowych, co przyczyni się do zwiększenia areалу siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Na całym siedlisku		tnych łąk trzęślicowych	zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesienie do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring populacji i siedliska motyli w reakcji na wprowadzone zabiegi ochronne	Obserwacje powinny zostać wykonane w okresie 1 lipca do 31 sierpnia. Co najmniej 3 liczenia dorosłych form motyli na transekcie o długości 500 metrów przebiegającym przez siedlisko modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka - określić wartości wskaźników populacyjnych oraz wskaźniki siedliska gatunku (według metodyki GIOŚ). Lokalizacja transektu powinna uwzględniać	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP Na wyznaczonym stanowisku	W czwartym roku (2020) obowiązywania planu	5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				zróżnicowanie siedliska (dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Opracowanie wyników i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka. Obserwacje wykonać w czwartym roku obowiązywania planu zadań ochronnych				
<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
7.	6179 modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous (Bergstrasser, 1779)	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>						
		A1	Nie przewiduje się					
		<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>						
		B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pasterskie ujęte	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych przyczyni się do zwiększenia areалу siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Na całym siedlisku		trzęślicowych	korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
			(Fakultatywne) Działanie zostało ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, co przyczyni się do zwiększenia areалу siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP Na całym siedlisku	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem	
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring populacji i siedliska motyli w reakcji na	Obserwacje powinny zostać wykonane w okresie 1 lipca do 31	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5)	W czwartym roku obowiązywania planu (2020)	5	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			wprowadzone zabiegi ochronne	<p>sierpnia. Co najmniej 3 liczenia dorosłych form motyli na transekcie o długości 500 metrów przebiegającym przez siedlisko modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka - określić wartości wskaźników populacyjnych oraz wskaźniki siedliska gatunku (według metodyki GIOŚ). Lokalizacja transektu powinna uwzględniać zróżnicowanie siedliska (dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Opracowanie wyników i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka. Obserwacje wykonać w czwartym</p>	<p>oraz plikiem SHP</p> <p>Na wyznaczonym stanowisku</p>			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				roku obowiązywania planu zadań ochronnych				
<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					
<i>Działania związane z ochroną czynną</i>								
		A1	Nie przewiduje się					
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>								
8.	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802)	B1	Zachowanie siedlisk położonych w obrębie TUZ	(Obligatoryjne) Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pasterskie ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych przyczyni się do zwiększenia arealu siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP Na całym siedlisku	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
				(Fakultatywne) Działanie zostało ujęte w działaniach dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, co	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP	Cały okres obowiązywania planu	Koszt ujęty w ramach działań dla zmiennowilgotnych łąk	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				przyczyni się do zwiększenia arealu siedliska dostępnego dla tego gatunku.	Na całym siedlisku		trzęślicowych	korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem
<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>								
		C1	Monitoring populacji i siedliska motyli w reakcji na wprowadzone zabiegi ochronne	Obserwacje powinny zostać wykonane w okresie 1 lipca do 31 sierpnia. Co najmniej 3 liczenia dorosłych form motyli na transekcie o długości 500 metrów przebiegającym przez siedlisko modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka - określić wartości wskaźników populacyjnych oraz wskaźniki siedliska gatunku (według metodyki GIOŚ). Lokalizacja transektu powinna uwzględniać zróżnicowanie siedliska	Zgodnie z załącznikiem graficznym (zał. 5) oraz plikiem SHP Na wyznaczonym stanowisku	W czwartym roku obowiązywania planu (2020)	Koszty w ramach działania dla modraszka telejus	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				(dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Opracowanie wyników i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby modraszka telejus, modraszka nausitous oraz czerwończyka nieparka. Obserwacje wykonać w czwartym roku obowiązywania planu zadań ochronnych				
<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>								
			Nie przewiduje się					

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Dane z monitoringu uzupełniają aktualne dane i jednocześnie niosą informację np. o zachowaniu/zmianie powierzchni siedliska i nowych stanowiskach roślin inwazyjnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	Zachowanie powierzchni istniejących płatów i doprowadzenie ich do właściwego stanu	Powierzchnia	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena powierzchni muraw w stosunku do badań terenowych przeprowadzonych w 2015 r.	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
			Struktura i funkcja	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena wskaźników zgodna z PMS GIOŚ	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion;	Zachowanie powierzchni istniejących płatów i doprowadzenie ich do właściwego stanu	Powierzchnia	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena powierzchni łąk w stosunku do badań terenowych przeprowadzonych w 2015 r.	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			Struktura i funkcja	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena wskaźników zgodna z PMS GIOŚ	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (związek <i>Arrhenatherion</i> ciepłolubne warianty łąk świeżych);	Zachowanie powierzchni istniejących płatów i doprowadzenie ich do właściwego stanu ochrony	Powierzchnia	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena powierzchni łąk w stosunku do badań terenowych przeprowadzonych w 2015 r.	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
			Struktura i funkcja	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena wskaźników zgodna z PMS GIOŚ	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>;	Zachowanie niezmięszonej powierzchni siedliska oraz zapewnienie warunków koniecznych do	Powierzchnia	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena powierzchni grądów w stosunku do badań terenowych przeprowadzonych w 2015 r.	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
		wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenie się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, wzrost ilości martwego drewna)	Struktura i funkcja	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena wskaźników zgodna z PMS GIOŚ	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.		

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe	Zachowanie niezmięszonej powierzchni siedliska oraz zapewnienie warunków koniecznych do	Powierzchnia	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena powierzchni łągów w stosunku do badań terenowych przeprowadzonych w 2015 r.	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
		wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenie się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, wzrost ilości martwego drewna)	Struktura i funkcja	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena wskaźników zgodna z PMS GIOŚ	Dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania a planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym , maj-wrzesień)	W obrębie założonego transektu. Możliwość założenia dodatkowego transektu.		

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	6177 modraszek telejus Phengaris (Maculinea) teleius (Bergstrasser, 1779)	Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1.	Populacja:	Liczba obserwowanych osobników Indeks liczebności Izolacja	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	5
			Siedlisko:	Powierzchnia Gatunki dominujące Dostępność roślin żywicielskich Dostępność mrówek gospodarzy Zarastanie Ekspansywnymi bylinami Zarastanie przez drzewa/krzewy	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	
	6179 modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous (Bergstrasser,	Utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej	Populacja	Liczba obserwowanych osobników Indeks liczebności Izolacja	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	Koszty w ramach działania dla modraszka telejus

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	1779)	U1.	Siedlisko	Powierzchnia Gatunki dominujące Dostępność roślin żywicielskich Dostępność mrówek gospodarzy Zarastanie Ekspansywnymi bylinami Zarastanie przez drzewa/krzewy	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	Koszty w ramach działania dla modraszka telejus
	1060 czerwończyk nieparek Lycaena dispar (Haworth 1802)	Przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów). Utrzymanie ekstensywne go użytkowania łąk.	Populacja:	Obecność gatunku	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony	2
Siedlisko:			Baza pokarmowa Rodzaj środowiska Rośliny nektarodajne	Ocena wskaźników zgodna z PMŚGIOŚ	W czwartym roku trwania planu w terminie zgodnym z metodyką PMŚGIOŚ	Na wyznaczonym stanowisku	Instytucja odpowiedzialna za przedmiot ochrony		

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Odnosząc się do dokumentów planistycznych wyszczególnionych w punkcie 2.5 (L.p.: 1-7), ze względu na brak negatywnych zapisów, odniesień i ustaleń mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 oraz fakt, że zakresy analizowanych dokumentacji obejmują lokalizacyjnie wszystkie przedmioty ochrony, zaleca się aby w trakcie aktualizacji tych dokumentów planistycznych, w zapisach i na załącznikach graficznych uwzględnić występowanie obszaru Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka.

Analizując MPZP gminy Dębowiec (<http://www.debowiec.e-mpzp.pl/>) stwierdza się, że obszar Natura 2000 znajduje się na terenach zwiększania lesistości, terenach zieleni ekologicznej, terenach otwartych w użytkowaniu rolniczym. Wnioskuje się by przy aktualizowaniu opracowań uwzględnić zasięg granic obszaru oraz potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych w obrębie Natura 2000 zgodnie z zaleceniami i działaniami ochronnymi zawartymi w powyższej dokumentacji.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

W świetle zebranych materiałów, dokumentacji i ekspertyz dotyczących przedmiotów ochrony, nie ma konieczności wnioskowania o sporządzenie planu ochrony.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Zaktualizowany SDF zostanie załączony jako załącznik do niniejszego projektu planu zadań ochronnych. Wprowadzone zmiany zostały zamieszczone poniżej.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany																																																																																																																																																																							
1.	1.5 Data aktualizacji: 2013-10	1.5 Data aktualizacji: 2015-11	Aktualizacja w czasie sporządzania Planu Zadań Ochronnych																																																																																																																																																																							
2.	3.1 Istniejący zapis: <table border="1" data-bbox="264 762 974 1018"> <thead> <tr> <th colspan="5">Typy siedlisk wymienione w załączniku I</th> <th colspan="4">Ocena obszaru</th> </tr> <tr> <th>Kod</th> <th>PF</th> <th>NP</th> <th>Pokrycie [ha]</th> <th>Jaskinie [liczba]</th> <th>Jakość danych</th> <th>A B C D</th> <th>A B C</th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Reprezentatywność</td> <td>Powierzchnia względna</td> <td>Stan zachowania</td> <td>Ocena ogólna</td> </tr> <tr> <td>0230</td> <td></td> <td></td> <td>5,56</td> <td></td> <td>M</td> <td>B</td> <td>C</td> <td></td> <td></td> <td>C</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>0410</td> <td></td> <td></td> <td>18,28</td> <td></td> <td>M</td> <td>A</td> <td>C</td> <td></td> <td>A</td> <td>A</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>0510</td> <td></td> <td></td> <td>6,44</td> <td></td> <td>M</td> <td>B</td> <td>C</td> <td></td> <td>B</td> <td>B</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>0170</td> <td></td> <td></td> <td>2,78</td> <td></td> <td>M</td> <td>B</td> <td>C</td> <td></td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>01E0</td> <td></td> <td></td> <td>24,82</td> <td></td> <td>M</td> <td>B</td> <td>C</td> <td></td> <td>B</td> <td>B</td> <td>B</td> </tr> </tbody> </table>	Typy siedlisk wymienione w załączniku I					Ocena obszaru				Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C											Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna	0230			5,56		M	B	C			C	C	0410			18,28		M	A	C		A	A	A	0510			6,44		M	B	C		B	B	C	0170			2,78		M	B	C		C	C	C	01E0			24,82		M	B	C		B	B	B	3.1 Zapisy proponowane: <table border="1" data-bbox="996 762 1825 890"> <thead> <tr> <th colspan="6">Typy siedlisk wymienione w załączniku I</th> <th colspan="4">Ocena obszaru</th> </tr> <tr> <th>Kod</th> <th>PF</th> <th>NP</th> <th>Pokrycie [ha]</th> <th>Jaskinie [liczba]</th> <th>Jakość danych GIMP</th> <th>A B C D</th> <th>Reprezentatywność</th> <th>Powierzchnia względna</th> <th>Stan zachowania</th> <th>Ocena ogólna</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0230</td> <td></td> <td></td> <td>1,5</td> <td></td> <td>G</td> <td></td> <td></td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>0410</td> <td></td> <td></td> <td>13,27</td> <td></td> <td>G</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>B</td> <td>B</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>0510</td> <td></td> <td></td> <td>3,62</td> <td></td> <td>G</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>0170</td> <td></td> <td></td> <td>2,78</td> <td></td> <td>G</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>01E0</td> <td></td> <td></td> <td>25,46</td> <td></td> <td>G</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>B</td> <td>C</td> </tr> </tbody> </table>	Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru				Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych GIMP	A B C D	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna	0230			1,5		G			C	C	C	0410			13,27		G	B	C	B	B	B	0510			3,62		G	C	C	C	C	B	0170			2,78		G	B	C	C	C	C	01E0			25,46		G	C	C	C	B	C	Ocena zaproponowana po przeprowadzonych wizjach terenowych
Typy siedlisk wymienione w załączniku I					Ocena obszaru																																																																																																																																																																					
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C																																																																																																																																																																			
								Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna																																																																																																																																																															
0230			5,56		M	B	C			C	C																																																																																																																																																															
0410			18,28		M	A	C		A	A	A																																																																																																																																																															
0510			6,44		M	B	C		B	B	C																																																																																																																																																															
0170			2,78		M	B	C		C	C	C																																																																																																																																																															
01E0			24,82		M	B	C		B	B	B																																																																																																																																																															
Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru																																																																																																																																																																				
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych GIMP	A B C D	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna																																																																																																																																																																
0230			1,5		G			C	C	C																																																																																																																																																																
0410			13,27		G	B	C	B	B	B																																																																																																																																																																
0510			3,62		G	C	C	C	C	B																																																																																																																																																																
0170			2,78		G	B	C	C	C	C																																																																																																																																																																
01E0			25,46		G	C	C	C	B	C																																																																																																																																																																
3	3.2 Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009I147IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków	Proponowane usunięcie: <i>Aquila pomarina</i> , <i>ciconia ciconia</i> , <i>vanellus vanellus</i> oraz weryfikacja ocen entomofauny: <table border="1" data-bbox="996 1109 1848 1228"> <thead> <tr> <th colspan="3">Gatunek</th> <th colspan="5">Populacja w obszarze</th> <th colspan="4">Ocena obszaru</th> </tr> <tr> <th>Grupa</th> <th>Kod</th> <th>Nazwa naukowa</th> <th>S</th> <th>NP</th> <th>Typ</th> <th>Wielkość</th> <th>Jednostka</th> <th>Kategoria</th> <th>Jakość danych</th> <th>A B C D</th> <th>Stan zachowania</th> <th>Izolacja</th> <th>Ocena ogólna</th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Min</td> <td>Max</td> <td>CR/VI/P</td> <td>G/M/P/DD</td> <td></td> <td>Populacja</td> <td></td> <td></td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td> <td>1060</td> <td><i>Lycena dispar</i></td> <td></td> <td></td> <td>P</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>I</td> <td>R</td> <td>G</td> <td>C</td> <td>B</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>I</td> <td>6179</td> <td><i>Maculinea nausithous</i></td> <td></td> <td></td> <td>P</td> <td>12</td> <td>12</td> <td>I</td> <td>R</td> <td>G</td> <td>C</td> <td>B</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>I</td> <td>6177</td> <td><i>Maculinea teleius</i></td> <td></td> <td></td> <td>P</td> <td>22</td> <td>22</td> <td>I</td> <td>R</td> <td>G</td> <td>C</td> <td>B</td> <td>B</td> </tr> </tbody> </table>	Gatunek			Populacja w obszarze					Ocena obszaru				Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość	Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna							Min	Max	CR/VI/P	G/M/P/DD		Populacja			I	1060	<i>Lycena dispar</i>			P	5	5	I	R	G	C	B	B	I	6179	<i>Maculinea nausithous</i>			P	12	12	I	R	G	C	B	B	I	6177	<i>Maculinea teleius</i>			P	22	22	I	R	G	C	B	B	Nie spotkano wymienionych gatunków w obrębie obszaru																																																																																					
Gatunek			Populacja w obszarze					Ocena obszaru																																																																																																																																																																		
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość	Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna																																																																																																																																																													
						Min	Max	CR/VI/P	G/M/P/DD		Populacja																																																																																																																																																															
I	1060	<i>Lycena dispar</i>			P	5	5	I	R	G	C	B	B																																																																																																																																																													
I	6179	<i>Maculinea nausithous</i>			P	12	12	I	R	G	C	B	B																																																																																																																																																													
I	6177	<i>Maculinea teleius</i>			P	22	22	I	R	G	C	B	B																																																																																																																																																													

Grupa	Kod	Nazwa naukowa	Populacja na obszarze						Ocena obszaru					
			S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	AIBICID		AIBIC	
						Min	Maks			CIRVIP		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
B	A080	Aquila pomarina			p				P	M	D			
B	A031	Ciconia ciconia			p				P	M	D			
I	1060	Lycena dispar			p				C	M	C	A	B	B
I	1061	Maculinea nausithous			p				P	M	C	B	B	B
I	1059	Maculinea telus			p				P	M	C	B	B	B
B	A142	Vanellus vanellus			p				P	M	D			

4.	<p>4.1 Ogólna charakterystyka obszaru: N19: 34.02 N23: 0.37 N17: 1.35 Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego: 36%</p>	<p>4.1 Ogólna charakterystyka obszaru: N27 Siedliska rolnicze (ogólnie) 64,3 N19 Lasy mieszane 35,3 N23 Pozostałe tereny (tereny zabudowane) 0,4 Całkowite pokrycie 100 %</p>	<p>Dane użytkowania i pokrycia terenu zaktualizowano na podstawie informacji zawartych w CORINE Land Cover 2006</p>
5	<p>4.1 Dodatkowa charakterystyka obszaru:</p> <p>Obszar "Józefów-Wola Dębowiecka" obejmuje dwa niewielkie fragmenty Pogórza Jasielskiego o zróżnicowanym użytkowaniu. Są to głównie łąki, murawy bliźniczkowe, a także łągi nad niewielkimi ciekami i wąski pas grądu. Towarzyszą im zarośla przydrożne, płaty zbiorowisk porębowych i skrawki łąk porolnych. Północno-wschodnia część, w pobliżu Józefowa, obejmuje płat lasu łęgowego, ograniczony dwoma wyraźnymi parowami strumieni (skraj NE), z pasem grądu od południa. W drzewostanie łągów dominuje <i>Fraxinus excelsior</i> z towarzyszeniem <i>Acer pseudoplatanus</i>. W pasie grądowym pojawia się także <i>Carpinus betulus</i> i <i>Quercus robur</i>; przylegają do niego od południa niewielkie łąki świeże z udziałem <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Betonica officinalis</i> i <i>Lysimachia vulgaris</i>, po części zarastane przez <i>Calamagrostis epigejos</i>, <i>Salix</i></p>	<p>4.1. Dodatkowa charakterystyka obszaru, uzupełnienie o zapis:</p> <p>Obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033 o powierzchni 60,5 ha, położony jest w województwie podkarpackim, powiecie jasielskim, gminach Dębowiec i Osiek Jasielski, na terenie makroregionu Pogórza Środkowobeskidzkiego, mezoregionu Pogórza Jasielskiego (zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną wg Kondrackiego). Obszar chroniony Józefów-Wola Dębowiecka obejmuje dwie enklawy o odmiennym charakterze i sposobie użytkowania. Enklawa północno-zachodnia obejmuje płaty łąk zmienno-wilgotnych, las łęgowy oraz wąski pas grądu. Enklawa południowo-wschodnia obejmuje teren, na którym znajduje się parów niewielkiego potoku, porośnięty łągiem jesionowym, a w otoczeniu znajdują się płaty muraw bliźniczkowych.</p> <p>Obszar nie jest objęty innymi formami ochrony przyrody. Najbliżej zlokalizowanym obszarem chronionym jest siedliskowy obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052.</p> <p>Klimat</p>	<p>Weryfikacja zapisu, uzupełnienie treści</p>

<p>caprea i Populus tremula. Fragment środkowy stanowi mozaika łąkowo-murawowo-łąkowa, a znajdujące się tam zbiorowiska są w większości słabo lub przeciętnie zachowane. Najbardziej wartościowe są fragmenty południowe i południowo-zachodnie, gdzie zachowały się w dobrym stanie płaty zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Dominuje na nich tradycyjne gospodarowanie, z przemiennym koszeniem w różnych częściach co dwa lata i wywożeniem pokosu. Występują tam cenne gatunki roślin naczyniowych, związane z tymi siedliskami, w tym chronione, znajdujące się na krajowej Czerwonej Liście lub w Czerwonej Księdze Karpat, m.in. Dianthus superbus, Gladiolus imbricatus, Cnidium dubium, Colchicum autumnale, Dactylorhiza maculata, D. fuchsii, Platanthera bifolia i Lathyrus palustris. Dla tego ostatniego gatunku jest to jedyne pewne stanowisko w Karpatach. Drugą część stanowi, porośnięty przystrumykowym łągiem jesionowym parów niewielkiego potoku (na SW od Woli Dębowieckiej), wraz z płatami muraw bliźniczkowych na skraju południowo-zachodnim. Występują tam między innymi Dianthus superbus i Dianthus armeria. W jednym z płatów muraw bliźniczkowych dokonywany jest nielegalny pobór piasku i wysypywanie śmieci.</p>	<p>Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego - powiat jasielski, a co za tym idzie – obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka zalicza się do terenów czystych ekologicznie. Klimat posiada charakter przejściowy między nizinny a górskim. Średnia roczna temperatura dnia wynosi tu około +7°C, średnia temperatura dnia w ciągu lata kształtuje się na poziomie około +18°C, w ciągu zimy obniża się od -3°C do -5°C. Mróz występuje tu w ciągu 50 - 70 dni, przymrozki 100 - 130 dni. Średnia opadów wynosi około 700 - 800 mm. Pokrywa śnieżna zalega 60 - 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego trwa 210 - 220 dni. W ciągu roku przeważają wiatry południowo zachodnie. Stosunkowo duży udział dni pochmurnych wpływa na niekorzystne warunki nasłonecznienia. Średnie nasłonecznienie w ciągu dnia trwa 3,5 - 4,5 godziny. W okresie zimowym czas trwania nasłonecznienia wynosi przeciętnie 1 godzinę dziennie.</p> <p>Fizjografia Według fizjograficznego podziału Kondrackiego (2000), obszar należy do: - megarejonu: region karpacki; - prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym; - podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie; - makroregion: Podgórze Środkowobeskidzkie; - mezorejon: Pogórze Jasielskie.</p> <p>Regionalizacja geobotaniczna Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008) obszar mieści się w Dziale Wschodniokarpackim, Krainie Karpat Wschodnich, Okręgu Dolów Jasielsko-Sanockich, na pograniczu Podokręgów: Gorlickiego (I.1.2.a) i Jasielsko-Krośnieńskiego (I.1.2.b).</p> <p>Krajobraz Pod względem estetycznym otoczenie obszaru cechuje znaczna różnorodność krajobrazu. W sąsiedztwie obszaru Józefów-Wola Dębowiecka występują zarówno tereny leśne, rolne, zabudowane, a pod względem ukształtowania – elementy dolinne i górzyste. Położenie i walory geograficzne są korzystne dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Miejscowości w okolicy Józefowa-Woli Dębowieckiej (pod względem krajobrazowym oraz przyrodniczym) mogą stać się ośrodkami sobotnio-niedzielnego i wakacyjnego wypoczynku - warunki rozwoju agroturystyki.</p> <p>Hydrologia, geologia i gleby Obszar Józefów-Wola Dębowiecka jest zlokalizowany w sąsiedztwie jednego głównego zbiornika wód podziemnych - GZWP - 433 – dolina rzeki Wisłoki. Miąższość utworów wodonośnych jest niewielka, najczęściej 3 – 6 m i tylko sporadycznie dochodzi do 10 – 12 m. Na terenie powiatu jasielskiego nie prowadzi</p>	
--	--	--

		<p>się monitoringu wód podziemnych. Brak jest zatem możliwości jednoznacznego określenia ich jakości. Zbiorniki wód podziemnych są słabo izolowane i mogą ulegać antropopresji. W granicach wydzielonego zbiornika zinwentaryzowano szereg punktowych źródeł zanieczyszczeń: obiekty dystrybucji produktów naftowych, oczyszczalnie ścieków, komunalne składowiska odpadów, zwirownie i eksploatacja piasku. Przemysł jest skupiony w dwóch ośrodkach Gorlice i Jasło. Liniowym potencjalnym ogniskiem zanieczyszczeń jest Wisłoka ze swoimi dopływami Ropą i Jasiołką. Rzeki te w granicach wydzielonego GZWP mają wody pozaklasowe głównie ze względu na swój stan sanitarny.</p> <p>Jednolita część wód podziemnych występująca na analizowanym obszarze określona została numerem 157 (Europejski kod PLGW2200157) – Region Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich. W JCWPd nr 157 w piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Lokalnie może występować w łączności hydraulicznej z poziomem kredowym w utworach fliszowych. Piętro kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. Analizując dane zamieszczone na geologicznej mapie Polski (źródło: http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg/#/main) analizowany obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka budują twory fliszowe. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych może występować kilka poziomów wodonośnych. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” stan ilościowy oraz stan chemiczny wód w JCWPd 157 został oceniony jako dobry. W powyższej JCWPd nie osiągnięcie celów środowiskowych nie jest zagrożone.</p> <p>Głównymi ciekami odwadniającymi powiat jasielski jest Wisłoka wraz z dopływami tj. Ropą i Jasiołką. Wisłoka jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o całkowitej długości 163,3 km. Górny i cześć środkowego biegu rzeki o długości 73,8 km leży w granicach administracyjnych powiatu jasielskiego. Obszar Natura 2000 Józefów-Wola Dębowiecka, obejmujący dwie enklawy zlokalizowany jest nad ciekami będącymi lewymi dopływami Wisłoki.</p> <p>Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru</p> <p>Dokonano oceny stanu ochrony poszczególnych gatunków zwierząt obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” tj. modraszka telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779), modraszka nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779) oraz czerwończyka nieparka <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802). Ponieważ na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” gatunki te występują tylko na jednym stanowisku ocena dla stanowiska jest tożsama z oceną dla całego obszaru. Stanowiska monitoringowe wybrano na podstawie wizji terenowych i</p>	
--	--	---	--

		<p>informacji uzyskanych od RDOŚ w Rzeszowie. Stanowiska monitoringowe założono na terenie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych – Łąki Józefowskie na których występowała roślina pokarmowa modraszków telejus i nausitous - krwiściąg lekarski.</p> <p>Koncepcja monitoringu czerwończyka nieparka nie zakłada oceniania stanu populacji i siedliska na poszczególnych stanowiskach, a jedynie stanu populacji na poziomie regionów biogeograficznych. Badania gatunku na stanowiskach mają charakter jakościowy (obecny/brak), a z kolei wskaźniki stanu siedliska należy traktować bardziej jako charakterystyki, które mogą być pomocne przy analizie danych, szczególnie dla określenia przeważających typów siedlisk gatunku i roślin żywicielskich w skali np. regionu biogeograficznego.</p> <p>Najważniejsze zagrożenia dla gatunków motyli będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” związane są z zaprzestaniem ekstensywnego kośnego użytkowania łąk lub zmianą sposobu uprawy. W przypadku zaprzestania wykaszania nastąpi naturalna sukcesja krzewów i zadrzewień i w konsekwencji utrata siedliska chronionych gatunków motyli. Zagrożeniem może być również intensywne użytkowanie łąk z czym związane jest ich nawożenie i koszenie w terminach nieodpowiednich dla przetrwania modraszka telejus i modraszka nausitous. Innym realnym zagrożeniem jest obecność w otoczeniu siedliska inwazyjnych gatunków nawłoci <i>Solidago</i> spp. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz wpłynie niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.</p> <p>Cele działań ochronnych dla modraszka telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779) i modraszka nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779) to zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1 oraz dla czerwończyka nieparka <i>Lycæna dispar</i> (Haworth 1802): zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów) i utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk. Wszystkie gatunki motyli będące przedmiotem ochrony występują na tym samym obszarze dlatego pierwszeństwo mają cele wyznaczone dla modraszka telejus i modraszka nausitous. Co istotne cele działań ochronnych dla czerwończyka nieparka zawierają się w celach wyznaczonych dla obu gatunków modraszków. Priorytetem jest utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1 dla obu gatunków modraszków. Cele przyjęte dla działań ochronnych dla modraszka telejus i modraszka nausitous będą korzystne również dla populacji czerwończyka nieparka.</p>	
--	--	---	--

		<p>Działania ochronne dla modraszka telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779), modraszka nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779) oraz czerwończyka nieparka <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802) związane są z celami zadań ochronnych dla tych gatunków tj. zachowanie populacji i siedlisk gatunku i utrzymanie obecnego charakteru siedlisk gatunku w stanie co najmniej U1 dla gatunków modraszka telejus i modraszka nausitous oraz zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów) i utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk dla czerwończyka nieparka. Ponieważ cele zadań ochronnych dla modraszka telejus i modraszka nausitous obejmują również cele dla czerwończyka nieparka opracowano działania ochronne, które będą obejmowały wszystkie trzy gatunki motyli. Działaniem obligatoryjnym jest utrzymanie siedliska poprzez ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pasterskie i niedopuszczenie do zmiany sposobu użytkowania działek np. przeznaczenie pod zalesienia, sad lub zmianę na grunty orne. Na łąkach powinno być prowadzone ekstensywne użytkowanie kośne z jednym pokosem co 1-3 lata, w terminie od 1 września do 31 października. Skoszona biomasa musi być zebrana i wywieziona. Co roku niezbędne jest pozostawienie fragmentów niekoszonych ok. 20% powierzchni, a także należy zachować pasy zakrzaczeń w celu ochrony przed wiatrem. W kolejnych latach należy pozostawić inne fragmenty niekoszone. Koszenie od środka łąki do zewnątrz. Nie dopuszcza się możliwości nawożenia, wapnowania, bronowania. W ramach działania dotyczącego monitoringu realizacji działań ochronnych przewiduje się monitoring populacji gatunków modraszka telejus i modraszka nausitous. Obserwacje powinny zostać wykonane w okresie 1 lipca do 31 sierpnia. Co najmniej 3 liczenia dorosłych form motyli na transekcie o długości 500 metrów przebiegającym przez siedlisko modraszka telejus i modraszka nausitous - określić wartości wskaźników populacyjnych oraz wskaźniki siedliska gatunku (według metodyki GIOŚ). Lokalizacja transektu powinna uwzględniać zróżnicowanie siedliska (dostępność roślin pokarmowych, intensywność użytkowania). Opracowanie wyników i sformułowanie wniosków wskazujących ewentualną konieczność modyfikacji sposobów użytkowania łąk ze względu na potrzeby modraszka telejus, i modraszka nausitous. Obserwacje wykonać w czwartym roku obowiązywania planu zadań ochronnych</p> <p>Należy zaplanować przeprowadzenie monitoringu stanu ochrony gatunków owadów stwierdzonych na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” modraszków telejus i nausitous. Powinno się również uwzględnić monitoring stanu ochrony</p>	
--	--	--	--

		<p>czerwończyka nieparka. Monitoring prowadzony zgodnie z metodyką PMS GIOŚ na wyznaczonym podczas inwentaryzacji transekcje. Przeprowadzenie jednokrotnego monitoringu w szóstym roku trwania PZO. Monitoring jest konieczny ze względu na możliwe istotne zmiany jakie mogą zajść w środowisku po kilku latach funkcjonowania PZO.</p> <p>Kod gatunku: 6177 Nazwa gatunku: modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius (Bergstrasser, 1779)</i></p> <p>Modraszek telejus jest niedużym motylem o rozpiętości skrzydeł 32-36 mm i długości przedniego skrzydła 17-19 mm. Wierzch skrzydeł jest niebieski z czarnym rysunkiem, na który składają się szerokie obwódki brzeżne i rzędy plamek. Motyl występuje w jednym pokoleniu od końca czerwca do końca sierpnia. Jego rozwój jest ściśle związany z obecnością rośliny żywicielskiej krwiściągę lekarskiego oraz występowaniem mrówek z rodzaju wścieklica <i>Myrmica</i>. Status prawny: Prawo międzynarodowe Dyrektywa Siedliskowa - Załącznik II i IV, Konwencja Berneńska - Załącznik II Prawo krajowe Ochrona gatunkowa - ochrona ścisła Kategoria zagrożenia IUCN, Czerwona lista motyli Europy (1999) – VU, Czerwona lista zwierząt zagrożonych w Polsce (2002) - LC Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce (2004) – LC.</p> <p>Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono znajduje się na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku modraszek telejus występuje razem z modraszkiem nausitous oraz czerwończykiem nieparkiem. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa krwiściągę lekarski, dostępność rośliny pokarmowej jest dobra co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Stwierdzono również obecność mrówek z rodzaju wścieklica <i>Myrmica</i>. Populacja na stanowisku jest dość liczna co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Do niekorzystnych czynników można zaliczyć obecność na stanowisku nawłoci, która może przy zaniechaniu przeprowadzania właściwych zabiegów zdominować siedlisko. Ponadto koszenie na części siedliska przeprowadzane jest w niekorzystnym terminie w okresie lipca i sierpnia.</p> <p>Kod gatunku:6179 Nazwa gatunku: modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous (Bergstrasser, 1779)</i></p>	
--	--	--	--

		<p>Modraszek nausitous jest niedużym motylem o rozpiętości skrzydeł 34-37 mm i długości przedniego skrzydła 17-18 mm. Modraszek nausitous występuje w jednym pokoleniu w lipcu i sierpniu. Jego rozwój jest ściśle związany z obecnością rośliny żywicielskiej krwiściągu lekarskiego oraz występowaniem mrówek z rodzaju wścieklica <i>Myrmica</i>. Największa liczebność osobników dorosłych przypada zwykle na przełom lipca i sierpnia. Status prawny: Prawo międzynarodowe: Dyrektywa Siedliskowa - Załącznik II i IV, Konwencja Berneńska - Załącznik II, Prawo krajowe: Ochrona gatunkowa - ochrona ścisła, Kategoria zagrożenia IUCN, Czerwona lista IUCN – DD, Czerwona lista zwierząt zagrożonych w Polsce (2002) – VU, Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce – LR, Czerwona lista dla Karpat (2003) – VU. Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono zlokalizowane na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku modraszek nausitous występuje razem z modraszkami telejus oraz czerwończykiem nieparkiem. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa krwiściąg lekarski, dostępność rośliny pokarmowej jest dobra co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Stwierdzono również obecność mrówek z rodzaju wścieklica <i>Myrmica</i>. Populacja na stanowisku jest dość liczna co korzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku. Do niekorzystnych czynników można zaliczyć obecność na stanowisku nawłoci, która może przy zaniechaniu przeprowadzania właściwych zabiegów zdominować siedlisko. Ponadto koszenie na części siedliska przeprowadzane jest w niekorzystnym terminie w okresie lipca i sierpnia</p> <p>Kod gatunku: 1060 Nazwa gatunku: czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802)</p> <p>Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> ma rozpiętości skrzydeł 32-40 mm i długość przedniego skrzydła 14-21 mm. Gatunek cechuje wyraźny dymorfizm płciowy. Wierzch skrzydeł samca jest jaskrawy pomarańczowoczerwony z czarną plamką dyskoidalną na przednim skrzydle. Samica jest nieco większa, mniej intensywnie ubarwiona. Na terenie Polski czerwończyk nieparek występuje w dwóch pokoleniach: od końca maja do końca czerwca oraz od końca lipca do końca sierpnia. Status prawny: Polska Czerwona Lista – gatunek niższego ryzyka – LR.; Czerwona lista IUCN – gatunek niskiego ryzyka LR.; Konwencja Berneńska – wymieniany w II Załączniku.; Dyrektywa Siedliskowa – wymieniany w Załącznikach II i IV.; Status prawny w Polsce – gatunek chroniony.</p> <p>Na obszarze Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka” stwierdzono występowanie</p>	
--	--	---	--

		<p>tego gatunku na jednym stanowisku. Jest ono zlokalizowane na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>). Stanowisko to zlokalizowane jest w północno-wschodniej części obszaru Natura 2000 „Józefów – Wola Dębowiecka”. Wielkość stanowiska jest wystarczająca dla zachowania gatunku. Na stanowisku czerwonończyk nieparek występuje razem z modraszkami telejus oraz modraszką nausitous. Na stanowisku obecna jest roślina pokarmowa gąsienic oraz rośliny nektarodajne <i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop., nawłocie <i>Solidago</i> spp.</p>																																																					
6	4.3 istniejący zapis:	<p>4.3 Proponowany zapis:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Oddziaływania negatywne</th> </tr> <tr> <th>Poziom</th> <th>Zagrożenia i presja [kod]</th> <th>Zanieczyszczenie (opcjonalnie)</th> <th>Wewnętrzne /zewnętrzne (i/o/b)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>H</td><td>A04.03</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>H</td><td>I01</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>H</td><td>K02.01</td><td></td><td>i</td></tr> <tr><td>H</td><td>A03.03</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>H</td><td>B02.04</td><td></td><td>i</td></tr> <tr><td>H</td><td>B02.02</td><td></td><td>i</td></tr> <tr><td>H</td><td>D01.01</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>H</td><td>A03.01</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>M</td><td>I02</td><td></td><td>b</td></tr> <tr><td>M</td><td>K.02.02</td><td></td><td>i</td></tr> <tr><td>M</td><td>H07</td><td></td><td>i</td></tr> </tbody> </table>	Oddziaływania negatywne				Poziom	Zagrożenia i presja [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie)	Wewnętrzne /zewnętrzne (i/o/b)	H	A04.03		b	H	I01		b	H	K02.01		i	H	A03.03		b	H	B02.04		i	H	B02.02		i	H	D01.01		b	H	A03.01		b	M	I02		b	M	K.02.02		i	M	H07		i	Weryfikacja oraz uproszczenie zapisów
Oddziaływania negatywne																																																							
Poziom	Zagrożenia i presja [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie)	Wewnętrzne /zewnętrzne (i/o/b)																																																				
H	A04.03		b																																																				
H	I01		b																																																				
H	K02.01		i																																																				
H	A03.03		b																																																				
H	B02.04		i																																																				
H	B02.02		i																																																				
H	D01.01		b																																																				
H	A03.01		b																																																				
M	I02		b																																																				
M	K.02.02		i																																																				
M	H07		i																																																				

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje	Zanieczyszczenie (opcjonalnie)	Wewnętrzne / zewnętrzne
<hr style="border: 2px solid black;"/>			
	[kod]	[kod]	[i o b]
L	J02.11		o
L	A07		o
L	A08		o
L	D01.01		i
L	C01.01		i
L	J02.11		i
L	D01.01		o
L	G01.03		o
M	K02		i
M	A02		o
L	A04		o
L	B02.03		o
L	G02.07		o
L	B01		i
M	A01		o
L	D02.01		o
M	X		b
L	B02.04		o
L	K02		o
M	B		o
L	A02		i
L	E01.03		o
L	G01.02		o
M	J02.01		o
M	B		i
L	A01		i
M	B01		o
L	E03.01		o

7	<p>4.5 Istniejący zapis: Bartoszek W., Szewczyk M., Wróbel W., Mróz K., Oklejewicz K. 2008 Goździk pyszny <i>Dianthus superbus</i> L. W: Z. Mirek, H. Piekoś-Mirkowa (red.). Czerwona Księga Karpat Polskich - Rośliny Naczyniowe. Wyd. Inst. Bot. Pan, Kraków. Bartoszek W., Wróbel D. 2008 Selernica żyłkowana <i>Cnidium dubium</i> L. W: Z. Mirek, H. Piekoś-Mirkowa (red.). Czerwona Księga Karpat Polskich - Rośliny Naczyniowe. Wyd. Inst. Bot. Pan, Kraków. Mróz K. - Informacja ustna (występowanie i dynamika populacji <i>Dianthus superbus</i> w Józefowie). Nowak E., Wróbel D. 2006 Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru miasta Jasła. W: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego miasta Jasła. Urząd Miasta Jasła. Rzeszów. 89+załączniki Warecki A. - Informacja ustna (występowanie <i>Maculinea teleius</i>, <i>M. nausithous</i> i <i>Lycaena dispar</i> w Józefowie). Wróbel D., Mróz K. - Występowanie goździka pysznego w Józefowie na Pogórzu Jasielskim. npbl.</p>	<p>4.5. Proponowany zapis: Uzupełnienie danych o: COUNCIL DIRECTIVE 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. HERBICH, J. (2004). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000– Podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 3, ss. 101 KONDRACKI J. (2011): Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk PWN, Warszawa. KORNAŚ J. (1968): Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych. Materiały Zakładu Fitosocjologii Stosowanej UW, 25: 33-41. KRYSZAK A. (2004): Synantropizacja wybranych zbiorowisk łąkowych. Woda-Środowisko- Obszary Wiejskie t. 4, 1(10): 201-208. KRYSZAK J., KRYSZAK A. (2007): Użytkowanie a walory przyrodnicze zbiorowisk łąkowych. Fragmenta Agronomica 24(3): 258-267. MATUSZKIEWICZ W. (2005): Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa. MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M. (2002): Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Vol. 1. Biodiversity of Poland. – Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. T. 1. Różnorodność biologiczna Polski. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Science, Kraków. PAWŁOWSKI B. (1977): Szata roślinna gór polskich. In: Szata roślinna Polski, Tom II, Eds W. Szafer, K. Zarzycki. PWN, Warszawa: 189-252. ROZPORZĄDZENIE Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, poz. 1409. RUTKOWSKI L. (2004): Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa. TOKARSKA-GUZIŁB. (2005): The Establishment and Spreading of Alien Plant Species (kynophytes) in the Flora of Poland. Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice. WOLAŃSKI P., ROGUTK. (2012): Zróżnicowanie florystyczne zbiorowisk nieużytkowanych łąk z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i> na Pogórzu Przemyskim. Ekologia i Technika 20(5): 294-</p>	<p>Uzupełnienie o dodatkowe pozycje literaturowe.</p>
---	---	---	---

		<p>305. ZAJĄC A. (1979):Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rozprawy Habilitacyjne 29. ZAJĄC M., ZAJĄC A. (1992):A tentative list of segetal and ruderalapophytes in Poland. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne 24: 11-23. ZAJĄC M., ZAJĄC A. (2011): Methodical problems in distinguishing the group of archaeophytes. Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. ActaBotanicaSilesiaca 6: 55-62. ZARZYCKI K., TRZCIŃSKA-TACIK H., RÓŻAŃSKI W., SZELĄG Z., WOŁEK J., KORZENIAK U. (2002): Ecological indicator values of vascular plants of Poland. In: Biodiversity of Poland. Ed. Z. Mirek. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków. ZARZYCKI K., SZELĄG Z. 2006. Red List of vascular plants in Poland. [W:] MIREK Z., ZARZYCKI K., WOJEWODA W., SZELĄG Z. (red.) Red list of plants and fungi in Poland. W. Szafer Insitute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków, ss. 9-20.</p>	
8	<p>6.2 Istniejący zapis: Aktualny plan zarządzania istnieje X Nie</p>	<p>Proponowany zapis: X Tak / Nie, ale jest w przygotowaniu</p>	<p>W zależności od postępu prac i momentu ogłoszenia.</p>

W związku z brakiem dokładności wytyczonych granic obszaru Natura 2000 Łukawiec w stosunku do istniejących granic działek ewidencyjnych, proponuje się drobną korektę istniejących granic. Proponowana granica obszaru zostanie zaprezentowana na załączniku graficznym (Załącznik 1) oraz w pliku SHP.

11. Zestawienie uwag i wniosków

Uwagi i wnioski zostaną wprowadzone po prezentacji Szablону Zespołowi Lokalnej Współpracy na drugim spotkaniu ZLW.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

COUNCIL DIRECTIVE 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.

HERBICH, J. (2004). PoradnikiochronysiedliskigatunkówNatura 2000–podręcznikmetodyczny.MinisterstwoŚrodowiska, Warszawa 3, ss. 101

KONDRACKI J. (2011): Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk PWN, Warszawa.

KORNAŚ J. (1968): Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych. Materiały Zakładu Fitosocjologii Stosowanej UW, 25: 33-41.

KRYSZAK A. (2004): Synantropizacja wybranych zbiorowisk łąkowych. Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie t. 4, 1(10): 201–208.

KRYSZAK J., KRYSZAK A. (2007): Użytkowanie a walory przyrodnicze zbiorowisk łąkowych. FragmentaAgronomica 24(3): 258–267.

MATUSZKIEWICZ W. (2005): Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M.(2002): Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Vol. 1. Biodiversity of Poland. – Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. T. 1. Różnorodność biologiczna Polski. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Science, Kraków.

PAWŁOWSKI B. (1977): Szata roślinna gór polskich. In: Szata roślinna Polski, Tom II, Eds W. Szafer, K. Zarzycki. PWN, Warszawa: 189-252.

ROZPORZĄDZENIE Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, poz. 1409.

RUTKOWSKI L. (2004): Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

TOKARSKA-GUZIKB. (2005): The Establishment and Spreading of Alien Plant Species (kenophytes) in the Flora of Poland. Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.

WOLAŃSKI P., ROGUTK. (2012): Zróżnicowanie florystyczne zbiorowisk nieużytkowanych łąk z rzędu *Arrhenatheretalia* na Pogórzu Przemyskim. Ekologia i Technika 20(5): 294-305.

- ZAJĄC A. (1979): Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rozprawy Habilitacyjne 29.
- ZAJĄC M., ZAJĄC A. (1992): A tentative list of segetal and ruderal apophytes in Poland. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Botaniczne 24: 11-23.
- ZAJĄC M., ZAJĄC A. (2011): Methodical problems in distinguishing the group of archaeophytes. Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 55-62.
- ZARZYCKI K., TRZCIŃSKA-TACIK H., RÓŻAŃSKI W., SZELĄG Z., WOŁEK J., KORZENIAK U. (2002): Ecological indicator values of vascular plants of Poland. In: Biodiversity of Poland. Ed. Z. Mirek. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ZARZYCKI K., SZELĄG Z. 2006. Red List of vascular plants in Poland. [W:] MIREK Z., ZARZYCKI K., WOJEWODA W., SZELĄG Z. (red.) Red list of plants and fungi in Poland. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków, ss. 9-20.

13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych

(należy uwzględnić również wskazówki zawarte w załącznikach nr 9 i 11)

1. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczych, a także wszelkie inne dane o charakterze przestrzennym, będące wynikiem prac nad Planem Zadań Ochrony dla obszaru Natura 2000 wykonawca przekazuje w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej (GIS) oraz cyfrowych map tematycznych.
2. Warstwy wektorowe mają spełniać wymagania:
 - a. Sporządzone zgodnie ze „Standardem Danych GIS w ochronie przyrody” z uwzględnieniem dokumentu pn. „Adaptacja Standardu Danych GIS w ochronie przyrody na potrzeby gromadzenia danych przestrzennych dla projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” w roku 2011” – dostępny u Zamawiającego
 - b. Układ współrzędnych "PUWG 1992" (EPSG: 2180)
 - c. Format pliku w którym wykonawca przekaże zleceniodawcy dane to obligatoryjnie ESRI shapefile (*.shp), ewentualnie dodatkowo formaty danych na których pracuje dany RDOŚ.
3. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
4. Cyfrowe mapy tematyczne przedstawiające wyniki inwentaryzacji powinny być sporządzone w oparciu o mapy państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Podkład rastrowy ma spełniać wymagania:
 - a. Skala 1:10 000
 - b. Kolor (RGB 24bit)
 - c. Skalibrowany do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisany w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji, tzw. GeoTIFF
5. Wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać wymagania:
 - a. Format co najmniej A3
 - b. Opatrzony znakami graficznymi i logotypami zgodnie z wymaganiami POIS
 - c. Rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300dpi
6. Skany map, o których mowa między innymi w punkcie 2.5. należy wykonać w rozdzielczości nie niższej niż 300 dpi. Powinny być skalibrowane do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisane w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji.

14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2010

Zgodnie z instrukcją wypełniania SDF wersja 2010.1 z maja 2010 roku przekazaną przez Zamawiającego (http://www.gdos.gov.pl/files/n2000/Instrukcja-wypelniania_SDF_final.pdf).

Spis treści

Dla dokumentów w formacie PDF, w których tworzony będzie spis treści zaleca się wykonanie tzw. aktywnego spisu treści - odnośników do poszczególnych sekcji dokumentów pozwalające na przyspieszenie i optymalizację pracy na obszernych dokumentach. Aktywny spis treści można wykonać w popularnych edytorach tekstu, takich jak Microsoft Word 2007 czy edytor tekstu Writer darmowego pakietu oprogramowanie biurowego OpenOffice.